

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในบทนี้ เป็นการศึกษาโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรส่งออก และโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรนำเข้า และปัจจัยการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

4.1 โครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรส่งออก

4.1.1 ยางพารา

1) พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิต

ปัจจุบันประเทศไทยส่งออกยางธรรมชาติของโลกด้วยปริมาณการผลิต 3.25 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 31.27 ของปริมาณการผลิตยางธรรมชาติของโลก ซึ่งมีปริมาณ 10.401 ล้านตัน ส่งออก 0.45 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 7.08 ของปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของโลก ซึ่งมีปริมาณ 6.480 ล้านตัน และมีพื้นที่ปลูกยางรวมทั้งสิ้น 16.89 ล้านไร่ โดยภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.08 รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 16.87 ภาคตะวันออกรวมภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.43 และภาคเหนือคิดเป็นร้อยละ 3.55 ตามลำดับ

ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ปริมาณการผลิตยางธรรมชาติของประเทศไทย โดยเฉลี่ย 3.11 ล้านตัน การใช้ยางภายในประเทศเฉลี่ย 0.78 ล้านตัน การส่งออกโดยเฉลี่ย 2.33 ล้านตัน และปริมาณยางที่อยู่ในสต็อกเฉลี่ย 0.242 ล้านตัน ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังตลาดหลัก ได้แก่ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น สำหรับชนิดของยางที่ส่งออกนั้น ในปัจจุบัน ไทยส่งออกยางแท่งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.87 ยางแผ่นรมควันชั้น คิดเป็นร้อยละ 25.48 และน้ำยางข้น คิดเป็นร้อยละ 21.89 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1 - 4.6)

ตารางที่ 4.1 ปริมาณการผลิตและการใช้ยางของโลก ปี 2548 – 2553

หน่วย : พันตัน

ปี	การผลิต			การใช้		
	ยาง ธรรมชาติ	ยาง สังเคราะห์	รวม	ยาง ธรรมชาติ	ยาง สังเคราะห์	รวม
2548	8,904	12,136	21,040	9,200	11,936	21,136
2549	9,791	12,690	22,481	9,714	12,691	22,405
2550	9,801	13,430	23,231	10,224	13,308	23,532
2551	10,031	12,784	22,815	10,154	12,619	22,773
2552	9,602	12,168	21,770	9,547	11,878	21,425
2553	10,401	14,207	24,608	10,778	14,067	24,845
รวมเฉลี่ย	9,755	12,903	22,658	9,936	12,750	22,686

ที่มา : IRSG (2010)

ตารางที่ 4.2 ปริมาณการส่งออกยางของโลก ปี 2548 – 2553

หน่วย : พันตัน

ปี	การส่งออก		
	ยางธรรมชาติ	ยางสังเคราะห์	รวม
2548	6,998	7,180	14,178
2549	7,582	7,452	15,034
2550	7,543	7,695	15,238
2551	7,277	7,239	14,516
2552	6,882	6,901	13,783
2553	6,480	6,597	13,077

ที่มา : IRSG (2010)

ตารางที่ 4.3 ผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศไทย ปี 2548 – 2553

หน่วย : เมตริกตัน

ปี	การผลิต	การใช้	การส่งออก	สต็อก
2548	2,937,158	334,649	2,632,398	204,256
2549	3,136,993	320,885	2,771,673	249,895
2550	3,056,005	373,659	2,703,762	230,390
2551	3,089,751	397,595	2,675,283	251,721
2552	3,164,379	399,415	2,726,193	293,659
2553	3,252,135	2,866,447	458,637	227,252
รวมเฉลี่ย	3,106,070	782,108	2,327,991	242,862

ที่มา : สมาคมยางพาราไทย สถิติยางประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 4.4 ผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศไทย คิดเป็นร้อยละของผลผลิตยางธรรมชาติของโลก ปี 2548 – 2553

หน่วย : ร้อยละ

ปี	การผลิต	การใช้	การส่งออก
2548	32.99	3.64	37.62
2549	32.04	3.30	36.56
2550	31.18	3.65	35.84
2551	30.80	3.92	36.76
2552	32.96	4.18	39.61
2553	31.27	26.60	7.08

ที่มา : สมาคมยางพาราไทย สถิติยางประเทศไทย (2553)

ตารางที่ 4.5 พื้นที่ปลูก และพื้นที่ยางอายุมากกว่า 6 ปี ของประเทศไทย รายจังหวัด ปี 2551

จังหวัด	พื้นที่ปลูกยาง (ไร่)	
	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ยางอายุมากกว่า 6 ปี
1. สุราษฎร์ธานี	1,871,907	1,674,267
2. นครศรีธรรมราช	1,447,643	1,136,190
3. สงขลา	1,444,302	1,222,119
4. ตรัง	1,310,188	1,109,178
5. ยะลา	1,046,872	892,493
6. นราธิวาส	1,005,871	896,029
7. พังงา	757,025	541,437
8. กระบี่	625,231	516,498
9. พัทลุง	538,477	470,200
10. ชุมพร	464,622	391,891
11. ปัตตานี	295,185	255,358
12. สตูล	290,019	223,432
13. ระนอง	150,529	100,667
14. กูเกีต	91,787	84,417
รวมภาคใต้	11,3339,658	9,514,176
15. ระยอง	716,371	547,252
16. จันทบุรี	463,799	314,768
17. ตราด	287,783	231,248
18. ชลบุรี	185,757	141,621
19. ประจวบคีรีขันธ์	182,399	88,721
20. ฉะเชิงเทรา	116,896	75,287
21. กาญจนบุรี	97,206	33,776
22. สระแก้ว	18,511	16,391
23. ราชบุรี	14,077	1,635
24. ปราจีนบุรี	11,539	3,885
25. เพชรบุรี	7,300	202

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกยาง (ไร่)	
	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ยางอายุมากกว่า 6 ปี
26. สุพรรณบุรี	1,200	20
27. สระบุรี	678	170
28. ลพบุรี	392	40
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง	2,103,908	1,455,016
29.หนองคาย	637,824	300,671
30. เลย	382,497	39,375
31. อุดรธานี	295,000	52,000
32. อุบลราชธานี	214,856	54,144
33. บุรีรัมย์	178,331	75,956
34. ศรีสะเกษ	176,096	49,162
35. สตลนคร	171,665	40,285
36. นครพนม	140,517	41,544
37. กาฬสินธุ์	137,398	19,838
38. มุกดาหาร	110,000	25,633
39. หนองบัวลำภู	94,288	7,762
40. สุรินทร์	90,686	32,578
41. ยโสธร	49,657	14,969
42. อำนาจเจริญ	42,418	4,635
43. ขอนแก่น	38,507	8,336
44. ชัยภูมิ	31,431	7,012
45. นครราชสีมา	25,833	4,978
46. ร้อยเอ็ด	24,657	8,082
47. มหาสารคาม	3,881	2,071
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,845,542	789,031
48. พิษณุโลก	145,328	2,675
49. เชียงราย	92,851	1,088

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

จังหวัด	พื้นที่ปลูกยาง (ไร่)	
	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ยางอายุมากกว่า 6 ปี
50. พะเยา	81,473	2,978
51. น่าน	47,728	2,594
52. เชียงใหม่	32,927	70
53. กำแพงเพชร	32,784	1,725
54. ลำปาง	25,866	30
55. เพชรบูรณ์	24,569	961
56. อุทัยธานี	21,878	2,425
57. สุโขทัย	19,906	-
58. ตาก	18,578	70
59. อุตรดิตถ์	18,025	30
60. แพร่	17,636	-
61. ลำพูน	8,865	-
62. นครสวรรค์	7,982	195
63. แม่ฮ่องสอน	2,286	-
64. พิจิตร	1,896	-
รวมภาคเหนือ	600,578	14,841
รวมทั้งประเทศ	16,889,686	11,773,064

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2553)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 4.6 ปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติ แยกตามประเภทและชั้นยาง ปี 2548-2552

หน่วย : ตัน

ประเภทและชั้น	2548	ร้อยละ	2549	ร้อยละ	2550	ร้อยละ	2551	ร้อยละ	2552	ร้อยละ
ยางแผ่นรมควันชั้น 1 X	806	0.03	997	0.04	1,087	0.04	768	0.03	1,037	0.04
1	22,614	0.86	13,756	0.50	11,070	0.41	12,882	0.48	7,159	0.26
2	1,658	0.06	1,630	0.06	2,185	0.08	3,821	0.14	4,111	0.15
3	726,100	27.55	769,487	27.76	696,020	25.74	639,863	23.92	600,206	22.02
4	165,270	6.27	149,965	5.41	147,870	5.47	137,185	5.13	80,302	2.95
5	4,524	0.17	3,149	0.11	3,094	0.11	2,030	0.08	1,695	0.06
รวม	920,972	35.00	938,984	34.00	861,326	31.86	796,549	29.77	694,510	25.48
ยางแท่งเอสทีอาร์ XL, 5L	6,743	0.26	6,478	0.23	8,812	0.33	9,586	0.36	11,196	0.41
5	19	0.00	8,410	0.30	3,857	0.14	2,211	0.08	0.00	0.00
10	59,904	2.27	70,195	2.53	81,239	3.00	92,918	3.47	54,472	2.00
20	774,466	29.39	718,580	25.93	799,365	29.56	811,111	30.32	735,085	26.96
CV	19,300	0.73	13,968	0.50	70,109	2.59	117,838	4.40	114,624	4.20
ยางแท่งไม่ระบุชั้น	248,895	9.44	251,714	9.08	140,466	5.20	98,471	3.68	35,197	1.29
รวม	1,109,327	42.00	1,069,345	38.57	1,103,848	40.83	1,132,135	42.32	950,574	34.87
น้ำยางข้น	488,675	18.54	555,905	20.06	510,489	18.88	509,375	19.04	595,550	21.85

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

หน่วย : ต้น

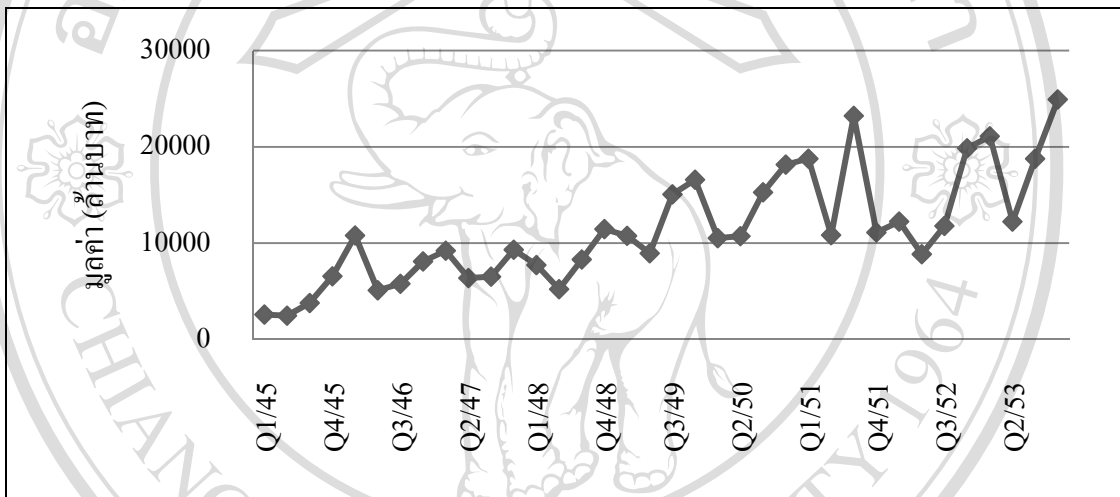
ประเภทและชั้น	2548	ร้อยละ	2549	ร้อยละ	2550	ร้อยละ	2551	ร้อยละ	2552	ร้อยละ
ยางแผ่นพื้งแห้ง	10,659	0.40	12,898	0.47	10,271	0.38	8,026	0.30	6,413	0.24
ยางสกิม	57,409	2.18	50,433	1.82	51,714	1.91	51,562	1.93	36,776	1.35
ยางเคารพ	3,865	0.15	3,319	0.12	4,148	0.15	2,965	0.11	3,210	0.12
ยางแผ่นดิบ	402	0.02	461	0.02	413	0.02	910	0.03	3,381	0.12
ยางผสม	36,700	1.39	129,564	4.67	150,151	5.55	165,164	6.17	417,499	15.31
ยางอื่นๆ	4,389	0.17	10,764	0.39	11,402	0.42	8,597	0.32	18,280	0.67
รวม	113,424	4.31	207,439	7.49	228,099	8.43	237,224	8.86	485,559	17.81
รวมทั้งสิ้น	2,632,398	100.00	2,771,673	100.00	2,703,762	100.00	2,675,283	100.00	2,726,193	100.00

ที่มา : สมาคมยางพาราไทย สถิติยางประเทศไทย (2553)

2) ช่วงเวลาที่มีการส่งออก

สำหรับช่วงเวลาที่มีการส่งออกยางพาราสูงที่สุด อยู่ในช่วงไตรมาสที่ 4 หรือประมาณเดือนตุลาคม – ธันวาคม เนื่องจากการปลูกยางพารานิยมปลูกช่วงต้นฤดูฝนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – เดือนกรกฎาคม และการให้ปุ๋ยจะให้ 2 ครั้ง คือ ต้นฤดูฝน หรือเดือนพฤษภาคม และช่วงปลายฤดูฝน หรือเดือนกันยายน – เดือนตุลาคม จึงจะได้ผลผลิตสูงสุด สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2552 (รูปที่ 4.1)

รูปที่ 4.1 แนวโน้มการส่งออกยางพาราของไทย ปี 2545– 2553

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

3) การตลาด

ปัจจุบันระบบการค้าต่างประเทศยางพารามี 2 รูปแบบ คือ ซื้อขายผ่านตลาดโลก (Open or Official Market) อาทิ ตลาด SICOM ของสิงคโปร์ ตลาด TOCOM ของญี่ปุ่น ตลาดลอนดอนและตลาดนวยอร์ก เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 20 และการซื้อขายโดยตรงระหว่างผู้ส่งออกและผู้ใช้อย่าง (Direct Trade) คิดเป็นร้อยละ 80

ปัจจุบันตลาดในประเทศไทยสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ตลาดระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย

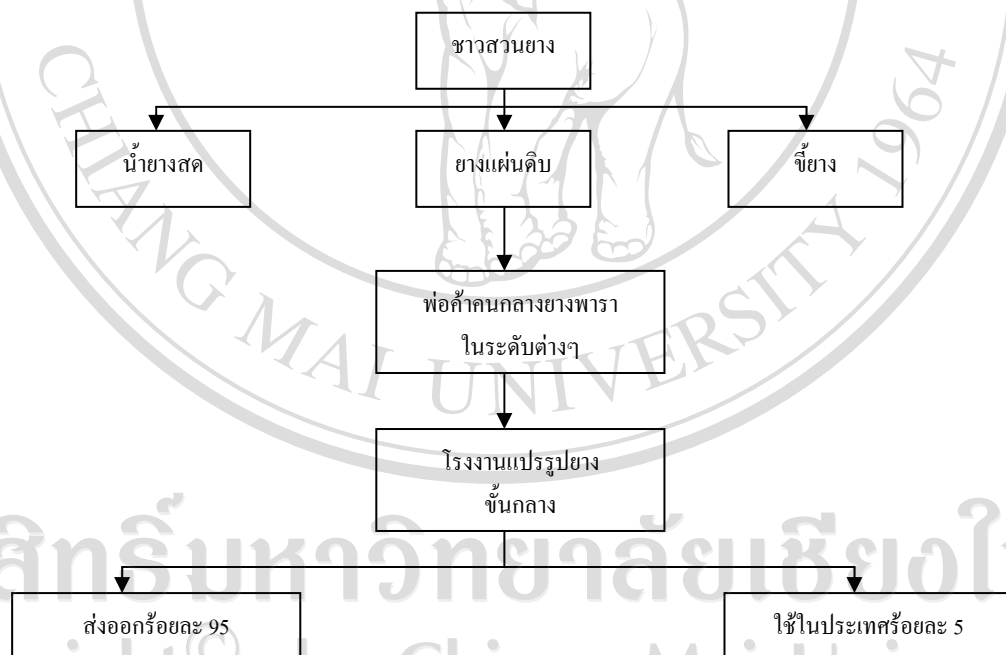
1.1 พ่อค้าระดับหมู่บ้านหรือตำบล (ชาป๊ว) พ่อค้าระดับนี้เป็นที่พึ่งของชาวสวนยางลำดับแรก สำหรับชาวสวนยางที่มีรายได้น้อยไม่สามารถกักเก็บยางแผ่นไว้ได้นานๆ จำเป็นต้องขายออกไปทุกๆ 3-4 วัน หรือขายทันทีเมื่อต้องการใช้เงิน

1.2 พ่อค้าระดับอำเภอ (ยี่ปั่ว) เป็นพ่อค้าที่รับซื้อยาง หรือขายสินค้าและรับซื้อสินค้าเกษตรอื่นๆ สำหรับยางที่ซื้อขายกันในระดับนี้จะนำส่งขายให้แก่โรงงานแปรรูปยางชั้นกลาง เมื่อมีปริมาณยางที่ซื้อได้ แหล่งรับซื้อและฤดูกาลด้วย

1.3 พ่อค้าระดับจังหวัด (ยี่ปั่ว) เป็นพ่อค้าที่มีร้านรับซื้อเช่นเดียวกับพ่อค้าระดับตำบล และอำเภอ ส่วนมากต้องอยู่ใกล้กับทางเข้าตัวจังหวัด หรือปากทางของตัวเมือง สำหรับร้านรับซื้อยางระดับจังหวัด เมื่อซื้อยางได้มากพอแล้วก็จะนำไปขายให้แก่โรงงานแปรรูป อย่างไรก็ตามร้านค้าที่ตัวจังหวัดนี้ บางร้านก็เป็นเจ้าของโรงงานแปรรูปยางด้วย

1.4 โรงงานแปรรูปยางชั้นกลาง มีทั้งเป็นคนกลาง และบางรายก็เป็นผู้ส่งออก โรงงานเหล่านี้จะอยู่ไกลจากแหล่งชุมชน เพราะเป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่เสี่ยงต่ออัคคีภัยและส่งกลิ่นเหม็น

1.5 ผู้ส่งออก เป็นพ่อค้ายางระดับสุดท้าย ที่ซื้อยางแปรรูปชั้นกลางแล้วนำบรรจุหีบห่อส่งออกไปยังผู้ซื้อในตลาดต่างประเทศ

รูปที่ 4.2 วิธีการตลาดยางพารา

2. ตลาดระดับกลาง ปัจจุบันมี 5 แห่ง ได้แก่ จังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช บุรีรัมย์ และจังหวัดหนองคาย ผลการดำเนินงานตลาดกลางยางพาราทุกแห่งพบว่า เกษตรกรที่นำยางมาขายได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการนำไปขายตลาด

ท้องถิ่น ขณะที่ผู้ซื้อยางในตลาดกลางยางพารา ก็ได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ การนำไปขายตลาดท้องถิ่น ขณะที่ผู้ซื้อยางในตลาดกลางยางพารา ก็ได้รับความสะดวกในการที่ไม่ต้อง ไปจัดหาวัตถุดิบเอง สามารถประมวลวัตถุดิบในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการ รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ มีการอ้างอิงราคาตลาดกลางยางพาราในการซื้อขาย ช่วยในการทำงานของกลไก ตลาด ผู้ขายยังรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลการเคลื่อนไหวของราคายางเท่าเทียมกับผู้ซื้อ มากขึ้น จึงมีอำนาจต่อรองและมีทางเลือกในการซื้อขาย ผู้ขายไม่จำเป็นต้องนำยางมาขายที่ตลาด กลางยางพารา ก็สามารถขายยางที่ร้านค้าหรือตลาดท้องถิ่นได้ในราคาใกล้เคียงกัน

3. ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไก สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร บุคคลที่เกี่ยวข้องและนักลงทุนทั่วไปเพื่อลดความ เสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร เปิดดำเนินการเมื่อเดือนพฤษภาคม 2547 ชนิดสินค้าที่ ซื้อขายส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 แต่ยังมีปริมาณยางที่ซื้อขายผ่านตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้าน้อย จึงยังไม่มีบทบาทในการขึ้นราคายางในตลาดโลก ทั้งนี้เพราะมีผู้สนใจลงทุนน้อย แม้ว่าไทยจะเป็นผู้นำในการผลิตยางก็ตาม แต่ในอนาคต คาดว่าบทบาทของตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้าต่อการค้า และราคายางจะมีมากขึ้น

อย่างไรก็ตามการที่ประเทศไทยได้รับการยอมรับ และความไว้วางใจจากประเทศจีน ในการส่งออกยางพาราจากไทยก็มาจากปัจจัยทางด้านการผลิตที่มีคุณภาพ การขนส่งที่มีคุณภาพ และรวดเร็ว รวมทั้งยางพาราที่ส่งไปมีคุณภาพตรงตามความต้องการที่จีนกำหนด โดยการผลิตและ การรักษาคุณภาพในระหว่างการขนส่งมีการปฏิบัติ ดังนี้

1. ความสะอาดของแผ่นยาง ไม่มีขี้เถ้าหรือฝุ่นหรือฟองอากาศที่เห็นเด่นชัด รวมถึงความสะอาดของตู้คอนเทนเนอร์เพราะอาจเกิดการปนเปื้อนของเศษวัสดุหรือคราบต่างๆที่ จะทำให้ยางสกปรกได้

2. ความหนาบางของแผ่นยาง หนาบางสม่ำเสมอตลอดแผ่น และการควบคุมใน การขนส่งเพราะอาจเกิดการบวมของยาง และทำให้ความหนาบางไม่เป็นไปตามมาตรฐานได้

3. ความชื้นในแผ่นยาง ควรมีความชื้นไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ เพราะถ้ามีความชื้น เกินมาตรฐานจะส่งผลให้เกิดเชื้อราได้

4. สีและความสม่ำเสมอของสี โดยการควบคุมอุณหภูมิไม่มาก และน้อยจนเกินไป เพราะอาจเกิดความผิดเพี้ยนของสี

4) ขั้นตอนการส่งออกสินค้า

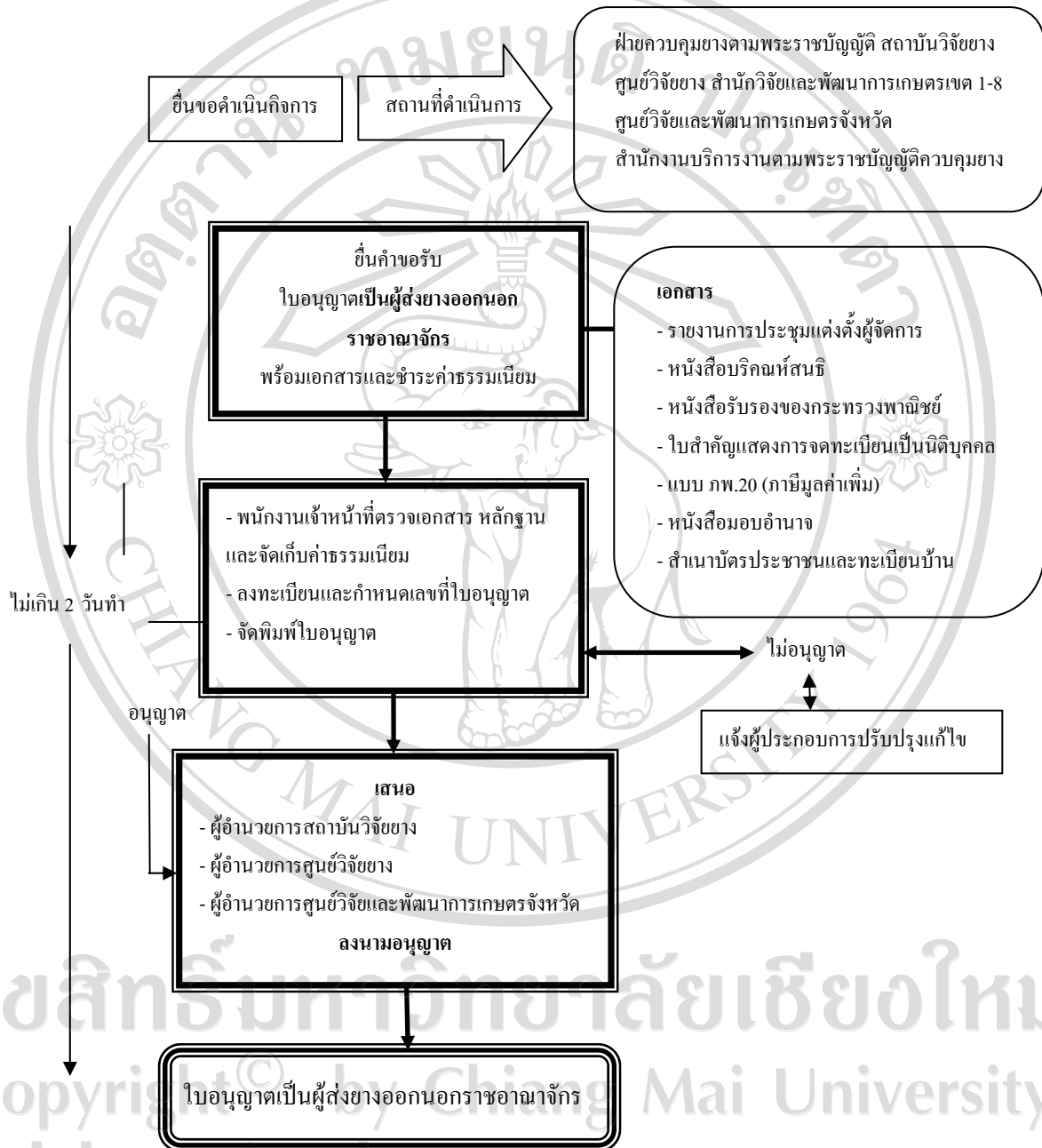
ภาคใต้ตอนบนของไทย จะส่งออกผ่านทางจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้การขนส่งทางบก เพราะมีความสะดวกและรวดเร็วกว่าที่จะใช้การขนส่งทางเรือ โดยปัจจุบันมีการสร้างถนนเชื่อมต่อทางตอนเหนือของไทยเพื่อเพิ่มความสะดวก ทำให้ยางพาราไทยสามารถเข้าไปแข่งขันในจีนได้มากขึ้น อีกส่วนหนึ่งจะส่งออกผ่านประตูการค้าในตอนกลางของประเทศ อัน ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ (คลองเตย) และท่าเรือแหลมฉบัง

ภาคใต้ตอนล่างของไทย นิยมส่งออกยางพาราผ่านท่าเรือสงขลามากกว่าท่าเรือแหลมฉบังทั้งๆที่ท่าเรือแหลมฉบังสามารถส่งออกสินค้าไปจีนโดยตรง สาเหตุเพราะท่าเรือสงขลาอยู่ใกล้กว่าสะดวกต่อการขนถ่ายสินค้า แต่มีข้อเสียคือ เนื่องจากท่าเรือสงขลาเป็นท่าเรือน้ำตื้น ทำให้เรือขนาดใหญ่ไม่สามารถเข้าได้ ส่งผลให้ต้องขนถ่ายสินค้าต่ออีกทีหนึ่งทำให้ต้นทุนสูงขึ้น โดยส่วนนี้รัฐบาลควรมีการเร่งในการพัฒนาร่องน้ำเพื่อเพิ่มความสะดวกในการขนส่งทางน้ำให้มากยิ่งขึ้น เพราะเป็นการขนส่งที่ลดค่าใช้จ่ายได้มากกว่าการขนส่งทางอื่น

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย การส่งออกยางพาราไทย จะเริ่มจากการนำผลผลิตจากเกษตรกร เป็นวัตถุดิบ ในโรงงานแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมขั้นต้นในภูมิภาค แล้วแปรรูปมาเป็นวัตถุดิบและมีการส่งต่อไปเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมขั้นกลาง-ขั้นสุดท้าย รวมทั้งการส่งออกไปยังต่างประเทศ

ภาคกลางและภาคตะวันออก มีการส่งออกยางพาราของไทย ทางสะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2 ที่จังหวัดมุกดาหาร เชื่อมต่อแขวงสะหวันนะของลาว โดยมีการเปิดเส้นทางสาย R9 เพื่อใช้ขนส่งยางพาราจากประเทศไทยผ่านทางลาว และเวียดนามไปส่งยังประเทศจีนสามารถทำประโยชน์ให้กับผู้ส่งออกของไทยได้อย่างสูง กล่าวคือนอกจากจะสามารถอำนวยความสะดวก และจะช่วยลดต้นทุนในการลำเลียงสินค้าส่งออกแล้ว ยังสามารถช่วยร่นระยะเวลาการขนส่งสินค้าไปยังปลายทางด้วย โดยใช้เวลาเพียง 2 วันเท่านั้น ขณะที่การขนส่งสินค้าทางเรือจะใช้เวลานานถึง 5 วัน ซึ่งเส้นทางสาย R9 นี้จะช่วยระบายสินค้ายางพาราไทยส่งออกไปยังจีนได้เพิ่มมากขึ้นอีกทั้งยังลดต้นทุนทางการค้าและต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์อีกด้วย

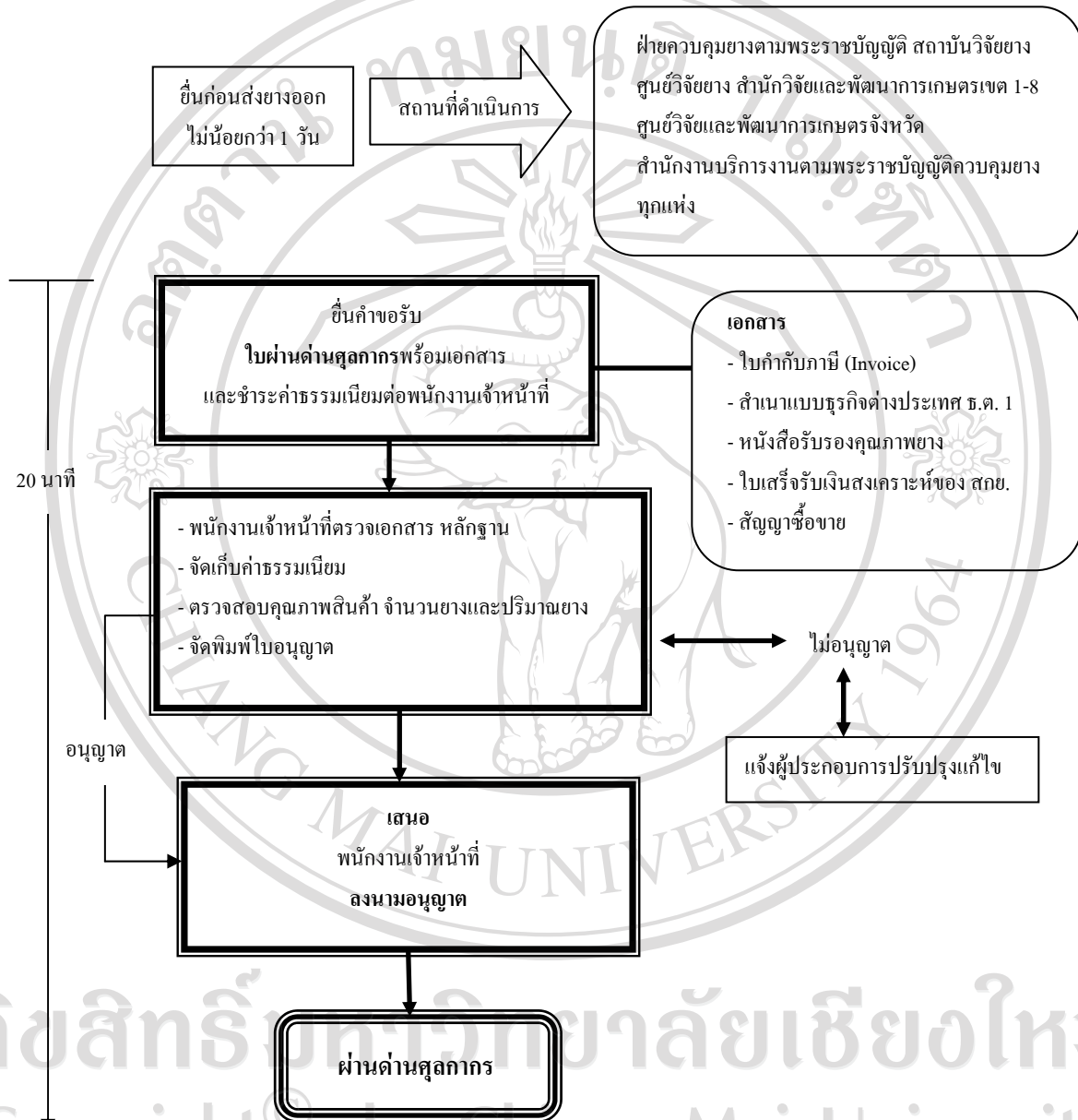
ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ส่งยางออกนอกราชอาณาจักร
 มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ.2542

หมายเหตุ : ค่าธรรมเนียมฉบับละ 250 บาท

รูปที่ 4.3 ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ส่งยางออกนอกราชอาณาจักร
 มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ.2542

ขั้นตอนการขอรับใบผ่านด่านศุลกากร
 มาตราที่ 27 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

หมายเหตุ : ค่าธรรมเนียมกิโลกรัมละ 0.002 บาท

รูปที่ 4.4 ขั้นตอนการขอรับใบผ่านด่านศุลกากร
 มาตราที่ 27 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

5) สถานการณ์ในปัจจุบัน

สถานการณ์ภายในประเทศ

ในปัจจุบันไทยจะมีความต้องการใช้ยางธรรมชาติภายในประเทศเฉลี่ยประมาณ 782,108 ตัน เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการใช้ยางพาราในประเทศเพิ่มมากขึ้นประกอบกับอุตสาหกรรมในประเทศเริ่มหันมาลงทุนเพิ่มขึ้นตามการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจไทยจะมีการฟื้นตัวดีขึ้นต่อไป

สถานการณ์โลก

คาดว่าทั่วโลกจะมีพื้นที่ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ยางพาราโลกที่เพิ่มขึ้น ทำให้ราคายางพาราสูง ประเทศผู้ผลิตต่างยิ่งเพิ่มปริมาณการผลิตมากขึ้น ในส่วนความต้องการใช้ยางพาราของโลก คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี โดยประเทศที่ใช้ยางพาราเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จีน อินเดีย และเกาหลีใต้ เป็นต้น

6) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 78.1 หมายความว่า สมการถดถอยนี้สามารถอธิบายปัจจัยราคาส่งออกยางพารา และรายได้ประชากรชาติของประเทศจีนมีผลต่อปริมาณการส่งออกยางพาราเท่ากับ 78.1% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะได้สมการ ดังต่อไปนี้

$$QX_{RUB,t}^{CHI} = 0.014 - 0.0000044IP_{RUB,t}^{CHI} + 0.00001881Y_t^{CHI}$$

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบเพื่อพยากรณ์การส่งออกยางพาราไปต่างประเทศ โดยวิธี Regression

Analysis

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	0.014	0.001		18.217	0.000
ราคาส่งออกยางพารา	-4.41E-06	0.000	-0.926	-10.828	0.000*
รายได้ประชากรชาติของประเทศจีน	1.881E-05	0.000	0.230	2.693	0.011*

$$R^2 = 78.1 ; F = 58.813$$

* Significant 5% , ** Significant 1%

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Anlysis ของสินค้าเกษตรยางพารา พบว่า ราคาส่งออกสินค้าเกษตรยางพารามีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรยางพาราเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.00000693 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม

รายได้ประชาชาติของจีนมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อยาได้ประชาชาติของจีน เปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรยางพาราของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.0000672 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.1.2 ข้าว

1) พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิต

ปัจจุบันประเทศไทยส่งออกข้าวของโลกด้วยปริมาณการผลิต 10 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ของปริมาณการผลิตข้าวของโลก ซึ่งมีปริมาณ 442.613 ล้านตัน และมีพื้นที่ปลูกข้าวรวมทั้งสิ้น 68.75 ล้านไร่ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุด 32.81 ล้านไร่ รองลงมาเป็นภาคเหนือ 12.71 ล้านไร่ ภาคกลาง 9.79 ล้านไร่ และภาคใต้ 1.88 ล้านไร่ ตามลำดับ ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังตลาด ในจีเรีย สหรัฐอเมริกา เป็นต้น (ตารางที่ 4.8-4.10)

ตารางที่ 4.8 พื้นที่เกี่ยวเกี่ยวผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ยต่อไร่ ผลผลิตรวมข้าวสาร และผลผลิตรวมข้าวสาร

ภูมิภาค/ ประเทศ	พื้นที่เกี่ยวเกี่ยว (ล้านไร่)			ผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย (กิโลกรัมต่อไร่)			ผลผลิตรวม (ล้านตันข้าวสาร)			ผลผลิตรวม	
	2551/ 2552	2552/ 2553	2553/ 2554	2551/ 2552	2552/ 2553	2553/ 2554	2551/ 2552	2552/ 2553	2553/ 2554	จากปีที่แล้ว	ล้านตัน/ร้อยละ
โลก	986.44	969.19	1,000.75	680	683	686	448.03	442.61	459.17	16.55	3.74
สหรัฐอเมริกา	7.50	7.88	8.81	1,229	1,270	1,262	6.40	6.92	7.68	0.76	11.03
ไทย	67.50	68.38	68.75	445	450	454	19.85	20.30	20.60	0.30	1.48
ประเทศอื่นๆ	978.94	961.31	991.94	675	678	682	441.63	435.70	451.49	15.79	3.62

ที่มา : Foreign Agricultural Service, กระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกา , สิงหาคม 2553

หมายเหตุ : ปี 2552/53 = ประเมินเบื้องต้น ปี 2553/54 = พยากรณ์

ตารางที่ 4.9 ผู้ส่งออกข้าวสารจำแนกรายประเทศ

หน่วย : พันเมตริกตัน

ประเทศ	2549/50	2550/51	2551/52	2552/53	2553/54	%การเปลี่ยนแปลง จากปีที่แล้ว
ไทย	9,557	10,011	8,570	9,500	10,000	5.26
เวียดนาม	4,522	4,649	5,950	5,750	5,800	0.87
อื่นๆ	755	380	435	586	600	2.39
รวมทั้งหมด	31,851	29,749	29,289	30,051	31,325	4.24

ที่มา : World Markets & Trade, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา , สิงหาคม 2553

ตารางที่ 4.10 พื้นที่ปลูกในประเทศไทยจำแนกรายภาค

หน่วย : ไร่

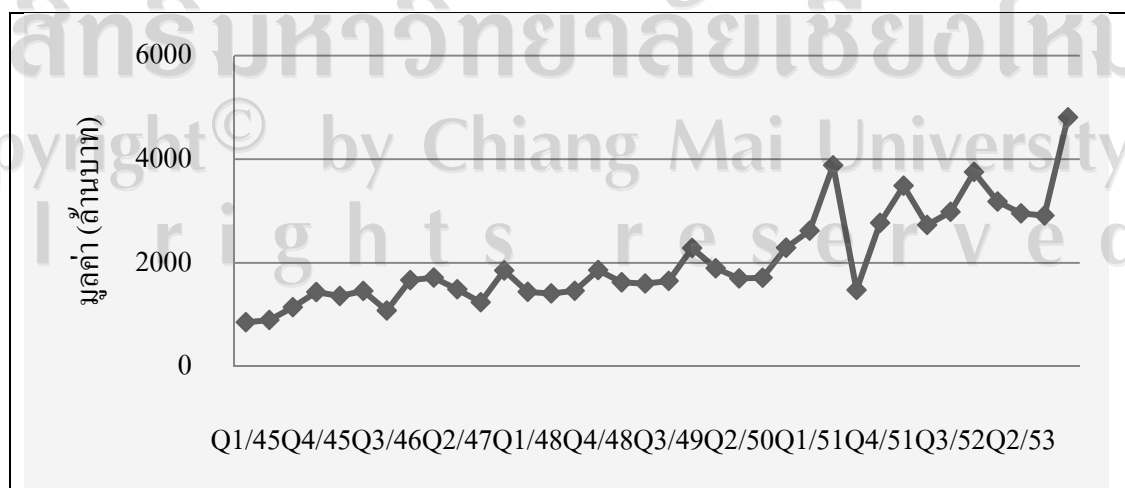
รายการ	พื้นที่ปลูก		
	2552/53	2553/54	+/- ร้อยละ
รวมทั้งประเทศ	57,497,441	57,215,547	-0.49
ภาคเหนือ	12,778,264	12,719,152	-0.46
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	33,008,124	32,816,548	-0.58
ภาคกลาง	9,833,500	9,796,980	-0.37
ภาคใต้	1,877,553	1,882,867	0.28

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มิถุนายน 2553

2) ช่วงเวลาที่มีการส่งออก

ช่วงเวลาที่มีการส่งออกข้าวสูงที่สุด อยู่ในช่วงปลายไตรมาสที่ 4 หรือประมาณเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม เนื่องจากฝนจะเริ่มตกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ชาวนาจะเริ่มหว่านไถในเดือนมิถุนายน และเพาะปลูกอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม เมื่อฝนเริ่มหมด ปลายเดือนตุลาคมจนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน จึงเริ่มเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนความชื้นจะน้อยเพราะเป็นช่วงที่ลมหนาวจากเมืองจีนเริ่มพัดเข้ามาในสองภาคนี้ ทำให้อากาศแห้งเหมาะในการเก็บเกี่ยว การตาก การนวด ก็ทำได้ง่าย เพราะน้ำแห้งนามอดแล้ว ไม่มีฝน จึงทำให้ได้เมล็ดข้าวที่มีคุณภาพ (กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2553) (รูปที่ 4.5)

รูปที่ 4.5 แนวโน้มการส่งออกข้าวของไทย ปี 2545-2553

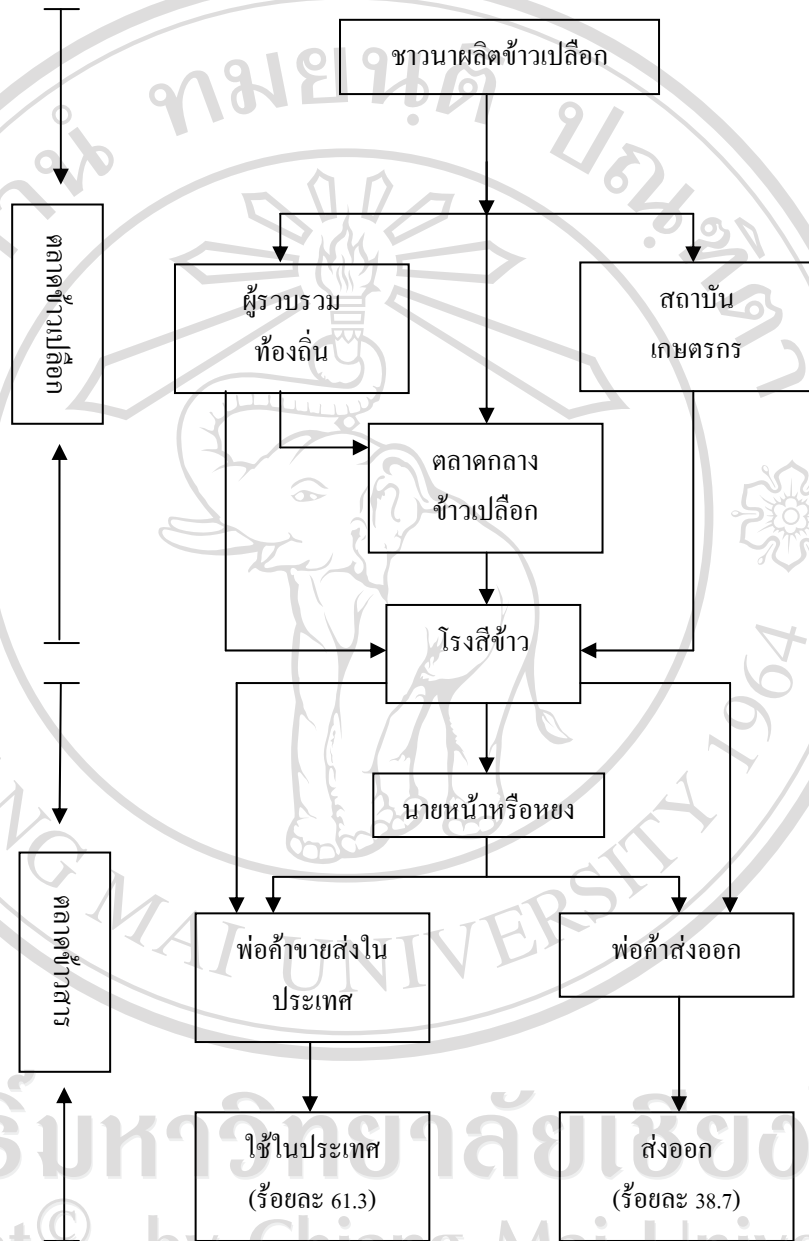
ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

3) การตลาด

ตลาดข้าวจะประกอบด้วยตลาดข้าวเปลือกและตลาดข้าวสารวิธีการตลาดข้าวเปลือกของชาวนาผ่านพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น สถาบันเกษตรกร เช่นสหกรณ์การเกษตร และตลาดกลางข้าวเปลือก เป็นต้น ซึ่งข้าวเปลือกดังกล่าวจะถูกรวบรวมแล้วส่งผ่านไปยังโรงสี สำหรับวิธีการตลาดข้าวสารจะเริ่มจากโรงสีซึ่งเป็นผู้แปรรูปข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสารแล้วส่งผ่านข้าวสารไปยังพ่อค้าขายขายส่งในประเทศ เพื่อใช้ในประเทศ สำหรับการส่งออกจะส่งผ่านหยังหรือนายหน้าหรือส่งให้กับพ่อค้าผู้ส่งออกโดยตรง

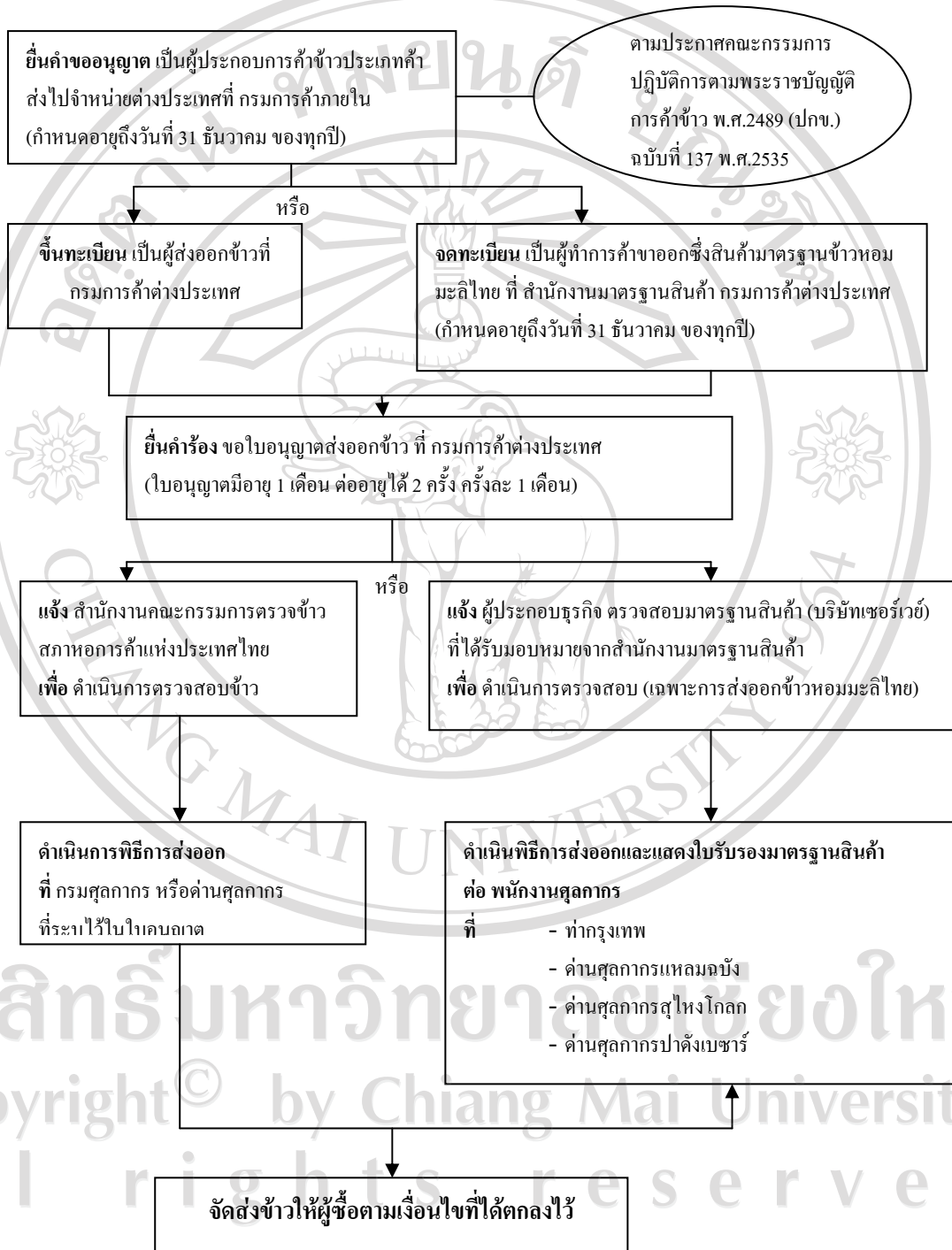
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

วิธีการตลาดข้าว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved
รูปที่ 4.6 วิธีการตลาดข้าว

4) ขั้นตอนการส่งออกสินค้า

รูปที่ 4.7 ขั้นตอนการส่งออกสินค้า

5) สถานการณ์ในปัจจุบัน

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตอันดับ 6 ของโลก และเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก แต่การผลิตข้าวต่อไร่ของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ โดยเฉพาะเวียดนามและสหรัฐอเมริกา เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกข้าวของไทย ส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรน้ำและปุ๋ย ดังนั้น ทิศทางการผลิตข้าวของไทยในอนาคต ควรจะเน้น 3 ประการหลัก คือ

1) พัฒนาการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพและมีเสถียรภาพเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้นด้วยต้นทุนที่ต่ำลง

2) ผลิตข้าวที่ปลอดภัย มีคุณภาพสูงตามความต้องการของผู้บริโภค

3) ผลิตข้าวด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ อธิปไตยกรมการข้าวเชื่อว่า ไทยจะคงสถานะผู้ผลิตข้าวแก่โลกได้ โดยต้องมีการส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาระหว่างไทยกับต่างประเทศ และสนับสนุนให้การซื้อขายข้าวไทยในตลาดโลกเป็นไปด้วยราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ซึ่งจะช่วยให้ข้าวไทยในระยะต่อไปมีอนาคตสดใสทั้งด้านราคาและปริมาณส่งออก นอกจากนี้ หลายฝ่ายคาดการณ์ว่า ไทยน่าจะสามารถครองตำแหน่งผู้ส่งออกข้าวอันดับ 1 ต่อไปได้ โดยมีส่วนแบ่งในตลาดโลกประมาณร้อยละ 28 ในขณะที่เวียดนามซึ่งเป็นผู้ส่งออกอันดับ 2 ของโลก ซึ่งปัจจุบันสามารถส่งออกข้าวคิดเป็นปริมาณเพียงร้อยละ 60 ของไทย (ที่มา : Contributed by สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบรัสเซลส์)

6) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 86.8 หมายความว่า สมการถดถอยนี้สามารถอธิบายปัจจัยราคาส่งออกข้าวและรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา มีผลต่อปริมาณการส่งออกข้าวเท่ากับ 86.8% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะได้สมการ ดังต่อไปนี้

$$QX_{RICE,t}^{USA} = 0.197 - 0.004PE_{RICE,t}^{USA} + 0.001Y_t^{USA}$$

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบเพื่อพยากรณ์การส่งออกข้าวไปต่างประเทศ โดยวิธี Regression

Analysis

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	0.197	0.014		13.810	0.000
ราคาส่งออกข้าว	-0.004	0.000	-0.956	-14.689	0.000*
รายได้ประชาชาติของประเทศ สหรัฐอเมริกา	0.001	0.000	-0.173	-2.659	0.012*

$R^2=86.8$; $F = 108.190$

* Significant 5% , ** Significant 1%

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Analysis ของสินค้าเกษตรข้าว พบว่า ราคาส่งออกสินค้าเกษตรข้าวมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรข้าวเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000381 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม

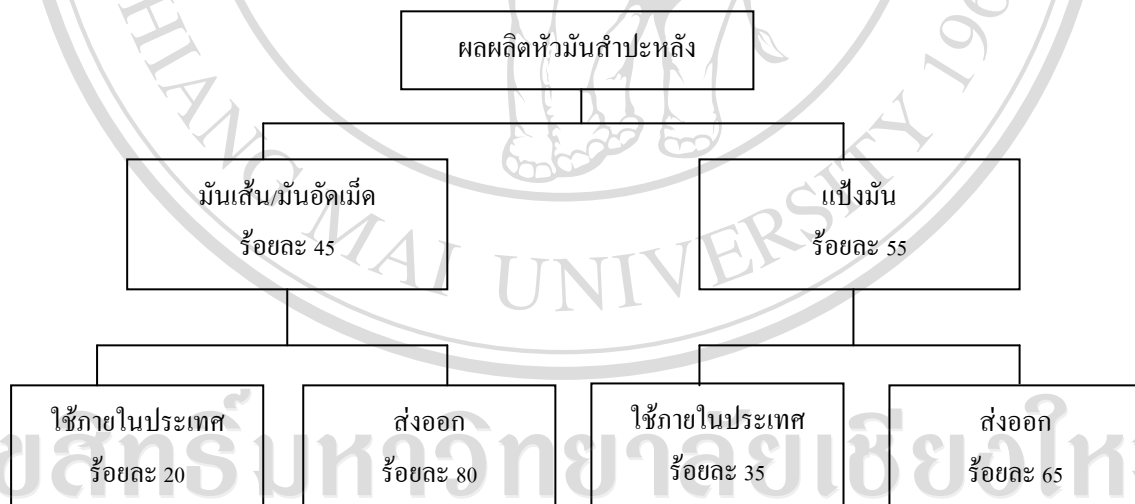
รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกามีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรข้าวของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000558 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

4.1.3 มันสำปะหลัง

1) พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิต

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งประเทศจำนวน 7.78 ล้านไร่ และมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ด้วยปริมาณ 3.56 ตัน โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่เก็บเกี่ยวมากที่สุด จำนวน 4.36 พันไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.49 รองลงมาเป็นภาคกลาง จำนวน 4.36 พันไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.55 และภาคเหนือ จำนวน 1.19 พันไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.96 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังตลาดหลัก ได้แก่ จีน สำหรับชนิดของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่ส่งออกมาที่สุดโดยเฉลี่ย ได้แก่ มันเส้น ปริมาณ 2.551 ล้านตัน รองลงมาเป็นแป้งมันสำปะหลัง ปริมาณเฉลี่ย 2.051 ล้านตัน และมันอัดเม็ด ปริมาณเฉลี่ย 0.954 ล้านตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.12-4.14) ซึ่งผลผลิตหัวมันสำปะหลังที่ทำเป็นผลิตภัณฑ์มันเส้นและมันอัดเม็ด คิดเป็นร้อยละ 45 ใช้ภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 20 และส่งออก คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนผลิตภัณฑ์แป้งมัน คิดเป็นร้อยละ 55 ใช้ภายในประเทศ 35 และส่งออก คิดเป็นร้อยละ 65 (รูปที่ 4.8)

สัดส่วนผลผลิต บริโภคและส่งออกของมันสำปะหลังไทย

ที่มา : สมาคมการค้ามันสำปะหลัง (2552)

รูปที่ 4.8 สัดส่วนผลผลิต บริโภคและส่งออกของมันสำปะหลังไทย

ตารางที่ 4.12 พื้นที่เก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และปริมาณผลผลิตหัวมันสด
ปีการเพาะปลูก 2549/50 -2552/53

หน่วย : ไร่ : ต้น

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	ผลผลิตหัวมันสด
2549/50	7,201,243	3.668	26,411,233
2550/51	7,397,098	3.401	25,155,797
2551/52	8,009,425	3.628	30,088,024
2552/53	7,781,352	3.567	27,759,119

ที่มา: มูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย, 2552

ตารางที่ 4.13 พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และผลผลิตรวมหัวมันสด ปีการเพาะปลูก 2549/50
-2551/52

พื้นที่ ปีเพาะปลูก	พื้นที่เก็บเกี่ยว (พันไร่)			ผลผลิต ต่อไร่ (ตัน)			ผลผลิตรวม (พันตัน)		
	49/50	50/51	51/52	49/50	50/51	51/52	49/50	50/51	51/52
รวมทั้งประเทศ	7,201,243	7,397,098	8,009,425	3.668	3.401	3.628	26,411,232	25,155,797	30,088,024
ภาคเหนือ	1,057,593	1,100,088	1,197,958	3.615	3.459	3.634	3,822,862	3,805,126	4,353,115
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,961,165	4,043,856	4,364,605	3.607	3.326	3.563	14,286,484	13,448,028	15,549,505
ภาคกลาง	2,182,485	2,253,154	2,446,862	3.804	3.507	3.780	8,301,886	7,902,643	9,249,202

ที่มา : สมาคมค้ามันสำปะหลังไทย

ตารางที่ 4.14 ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2549-2552

หน่วย : ล้านตัน

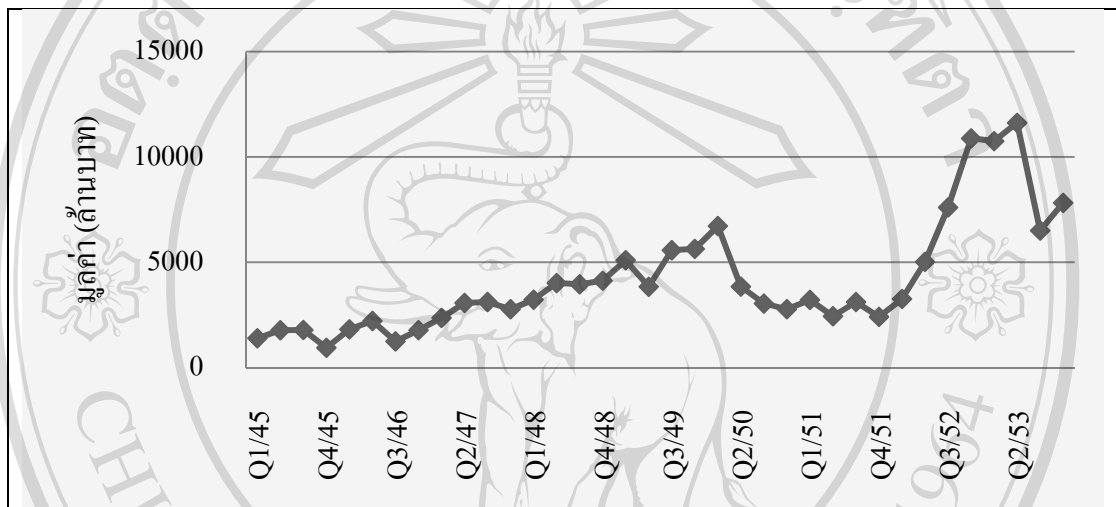
ปี	มันอัดเม็ด	มันเส้น	แป้งมันสำปะหลัง	รวมผลิตภัณฑ์
2549	0.393	3.820	2.309	6.522
2550	1.651	2.680	2.207	6.538
2551	1.564	1.202	1.987	4.753
2552	0.211	2.503	1.701	4.415
รวมเฉลี่ย	0.954	2.551	2.051	5.557

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2552

2) ช่วงเวลาที่มีการส่งออก

ช่วงเวลาที่มีการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสูงสุด อยู่ในช่วงไตรมาสแรกหรือประมาณเดือนมกราคม – มีนาคม เนื่องจากมันสำปะหลังจะให้ผลผลิตสูงถ้าทำการเพาะปลูกในช่วงหน้าแล้ง (ศูนย์วิจัยมันสำปะหลัง, 2553) (รูปที่ 4.9)

รูปที่ 4.9 แนวโน้มการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทย ปี 2545– 2553

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

3) การตลาด

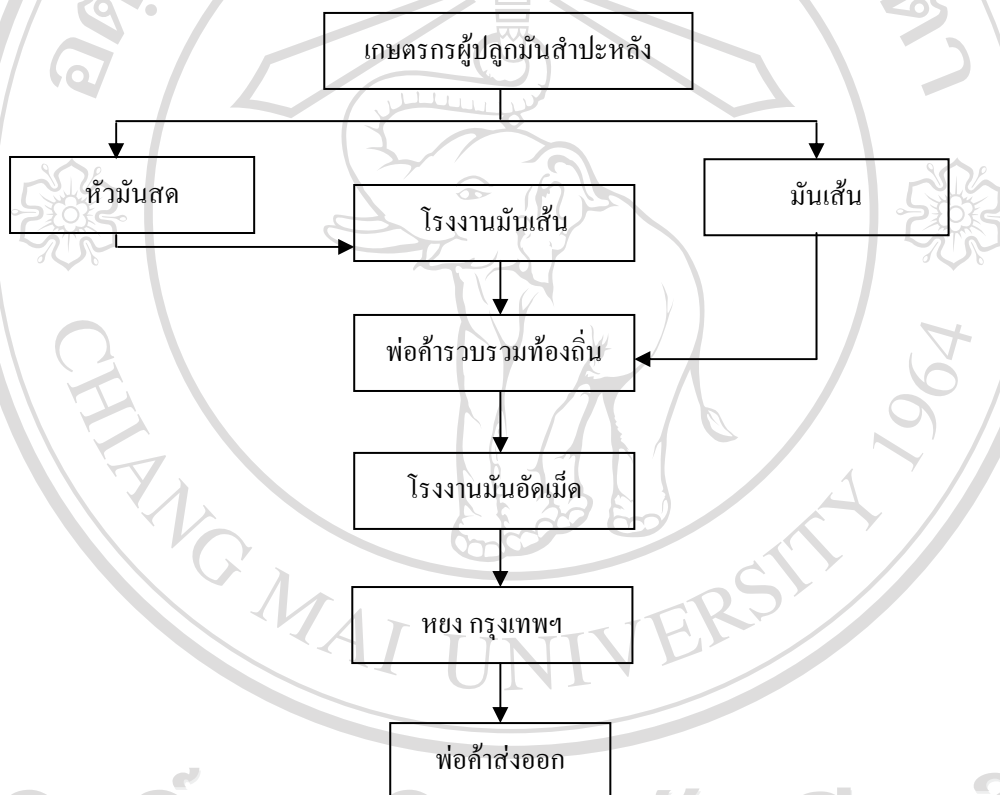
ตลาดมันสำปะหลังมีระบบทางการตลาดจากท้องถิ่นสู่การส่งออกต่างประเทศ ดังนี้

1. เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง เมื่อทำการเก็บเกี่ยวแล้วส่วนใหญ่จะขายในรูปแบบหัวมันสด เกษตรกรบางรายจะแปรรูปเป็นมันเส้นก่อนขาย โดยพบว่า ประมาณร้อยละ 80 เกษตรกรจะขายผลผลิตมันสำปะหลังในรูปแบบหัวมันสดให้แก่โรงงานแป้งมัน พ่อค้ารวบรวมหัวมันสด โรงงานมันอัดเม็ด ที่เหลือจะขายในรูปแบบมันเส้นให้แก่พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมมันเส้น และโรงงานมันอัดเม็ด
2. โรงงานแป้งมัน ทำการรับซื้อหัวมันสดจากเกษตรกรและพ่อค้ารวบรวมแล้วแปรรูปแป้งมันขายให้กับ หยง กรุงเทพฯ เพื่อส่งออก
3. พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น ทำการรวบรวมรับซื้อจากโรงงานมันเส้น เกษตรและพ่อค้ารวบรวมมันเส้น แล้วขายให้โรงงานมันอัดเม็ด

4. โรงงานมันอัดเม็ด ทำการรับซื้อจากเกษตรกร โรงงานมันเส้น พ่อค้ารวบรวม
ท้องถิ่น และพ่อค้ารวบรวมมันเส้น แล้วจะขายให้แก่พ่อค้าส่งออกโดยตรง

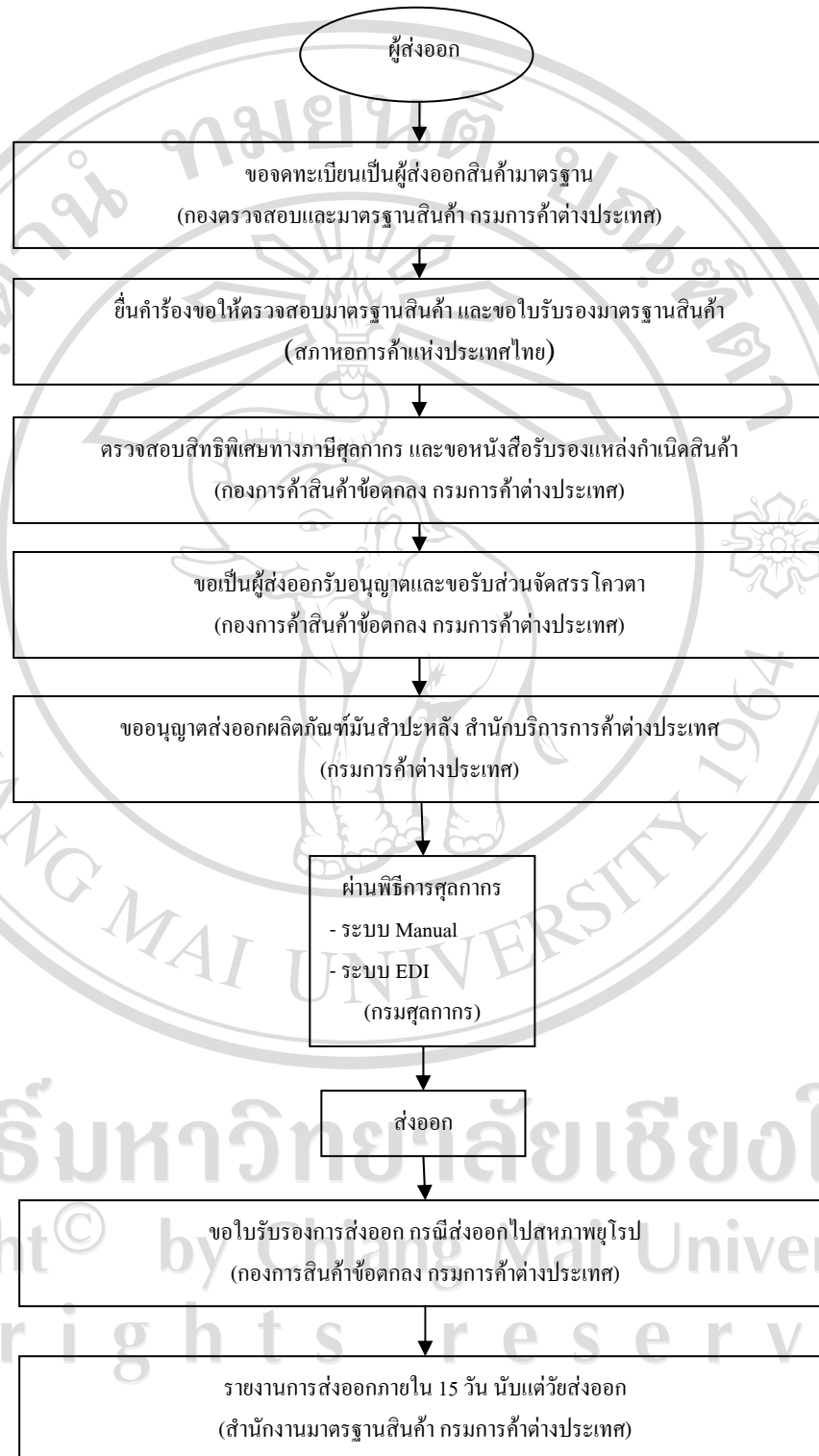
5. หยง กรุงเทพฯ ทำการรับซื้อจากโรงงานแป้งมัน โรงงานมันอัดเม็ด พ่อค้า
รวบรวมท้องถิ่นและโรงงานมันเส้นแล้วจะขายให้พ่อค้าส่งออกทั้งหมด

วิธีการตลาดมันสำปะหลัง

รูปที่ 4.10 วิธีการตลาดมันสำปะหลัง

4) ขั้นตอนการส่งออกสินค้า

รูปที่ 4.11 ขั้นตอนการส่งสินค้า

5) สถานการณ์ในปัจจุบัน

1. เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552 สมาคมฯ ได้รายงานผลการสำรวจผลผลิตหัวมันสำปะหลังฤดูการผลิตปี 2552/53 โดยประเมินว่าผลผลิตหัวมันสดมีปริมาณ 27.76 ล้านตัน จากเนื้อที่เพาะปลูก 7.78 ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3,567 ตัน

2. ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2552 ภาวะอากาศในพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังสำคัญของประเทศไทยมีความไม่ปกติ มีการรายงานการระบาดของเพลี้ยแป้งค่อนข้างหนัก คณะสำรวจผลผลิตมันสำปะหลังของสี่สมาคมการค้าและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้เดินทางไปสำรวจระหว่างวันที่ 29-31 ตุลาคม 2552 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประเมินว่าผลผลิตหัวมันสำปะหลังฤดูการผลิตปี 2552/53 จะลดลงจากที่ได้สำรวจไว้ในเดือนสิงหาคม 2552 9.93% คงเหลือประมาณ 25 ล้านตัน คณะอนุกรรมการสำรวจผลผลิตของสมาคมฯ ส่วนใหญ่เห็นว่าความเสียหายจากการระบาดของเพลี้ยแป้งจะทำให้ผลผลิตหัวมันสำปะหลังลดลงมากกว่านั้น เนื่องจากเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปมันสำปะหลังบางรายได้ประเมินว่าผลผลิตอาจลดลงถึง 25-30% หากผลผลิตหัวมันสำปะหลังลดลงเหลือเพียง 20-21 ล้านตันจริง ย่อมส่งผลกระทบต่อการค้าและธุรกิจของสมาชิกของสมาคมฯ และลูกค้าของสมาชิกสมาคมฯ ค่อนข้างมาก คณะกรรมการสมาคมฯ จึงเห็นความจำเป็นต้องรายงานสถานการณ์นี้ให้ท่านสมาชิกได้ทราบ คณะอนุกรรมการสำรวจฯ จะได้ติดตามภาวะของการระบาดของเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังและประเมินผลกระทบเพื่อรายงานท่านสมาชิกเป็นระยะๆ ต่อไป

3. ภายได้สถานการณ์อุปทานน้อยกว่าอุปสงค์หัวมันสำปะหลังค่อนข้างมากดังกล่าว สมาคมฯ เห็นว่าสมาชิกสมาคมควรใช้ความรอบคอบในการรับคำสั่งซื้อผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง โดยต้องวางแผนการรับซื้อหัวมันสดหรือผลิตภัณฑ์ล่วงหน้า หากสมาชิกประสงค์จะทำสัญญาข้อตกลงรับซื้อหัวมันสำปะหลังจากกลุ่มเกษตรกร สมาคมฯ ยินดีเป็นผู้ประสานให้มีการเจรจาผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือในลักษณะดังกล่าว สมาชิกควรแนะนำลูกค้าของท่านให้วางแผนการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ล่วงหน้าเพื่อให้แน่ใจว่าจะมีผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใช้อย่างต่อเนื่องในราคาที่เหมาะสม

4. เพื่อมิให้สถานการณ์ผลผลิตมันสำปะหลังในฤดูการผลิตปี 2552/53 เลวร้ายไปกว่านี้ สมาคมฯ เรียกร้องให้กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เร่งสรุปแนวทางที่จะแนะนำเกษตรกรใช้ในการกำจัดเพลี้ยแป้งและการป้องกันเพลี้ยแป้งกลับมาระบาดอีก เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรใช้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง จัดตั้งศูนย์กำจัดเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังในพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญ เพื่อสำรวจภาวะการระบาดและช่วยเหลือเกษตรกรในการกำจัดและป้องกันเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง โดยจัดสรรบุคลากรที่รับผิดชอบเฉพาะมันสำปะหลังอย่างน้อยเป็นเวลา

ต่อเนื่อง 2 ปี จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการดำเนินการสำรวจ อบรมวิธีกำจัดและป้องกัน เพลี้ยแป้ง และช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาสารในการกำจัดเพลี้ย และดำเนินการเพาะเลี้ยงและ ปล่อยแมลงศัตรูเพลี้ยเพื่อป้องกันการระบาดของเพลี้ยแป้งในระยะยาว ทั้งนี้ สมาคมการค้าที่ เกี่ยวข้องกับมันสำปะหลังทั้งสี่พร้อมที่จะทำงานในการกำจัดเพลี้ยแป้งและป้องกันเพลี้ยแป้งร่วมกับ ศูนย์ดังกล่าวอย่างใกล้ชิดต่อไป

5. ผลผลิตหัวมันสำปะหลังในฤดูกาลผลิตปี 2552/53 ที่ต่ำกว่าผลผลิตเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์มันสำปะหลังของประเทศไทยนี้ย่อมจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการแปรรูป ผู้ค้า ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เป็นอย่างมาก หากรัฐบาลมีช่องทางช่วยเหลือบรรเทา ความเสียหายของผู้ประกอบการดังกล่าว น่าจะเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความพิจารณาช่วยเหลือความเสียหายเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามฯ เรียกร้องให้รัฐบาลพิจารณาเยียวยาความเสียหาย ของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในรายที่ต้องไถมันสำปะหลังทิ้ง เนื่องจากความเสียหายจากเพลี้ย รวมทั้งในรายที่ต้นมันสำปะหลังยืนต้นแต่หัวมันสำปะหลังถูกทำลายจนแทบไม่มีเหลือ ให้เก็บเกี่ยว โดยการชดเชยรายได้ที่เกษตรกรสูญเสียไปดังกล่าวเท่าที่จะทำได้โดยด่วนที่สุด

6. เพื่อความยั่งยืนในการรักษาตลาดผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและความเป็นผู้นำใน การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของประเทศไทย สำหรับการผลิตมันสำปะหลังฤดูกาลผลิตปี 2553/54 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรจะเร่งกำหนดแผนปฏิบัติการและจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรให้เพียงพอเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตหัวมันสำปะหลังให้ได้ไม่ต่ำกว่า 30 ล้านตัน ตามยุทธศาสตร์มันสำปะหลังปี 2552-2557 แผนปฏิบัติการดังกล่าวจะต้องรวมถึงมาตรการในการ ให้ความมั่นใจแก่เกษตรกรว่ากระทรวงเกษตรฯ สามารถให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในการป้องกัน เพลี้ยแป้งอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเกษตรกรจัดหาท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่ปลอดเพลี้ยแป้งให้ เกษตรกร และการจัดหาสารเคมีที่ใช้แช่ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังก่อนการเพาะปลูก

6) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 81.1 หมายความว่า สมการถดถอยนี้สามารถอธิบายปัจจัยราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและรายได้ ประชาชาติของของประเทศจีน มีผลต่อปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเท่ากับ 81.1% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะได้สมการ ดังต่อไปนี้

$$QX_{CSV,t}^{CHI} = 0.530 - 0.005PE_{CSV,t}^{CHI} + 0.003Y_t^{CHI}$$

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบเพื่อพยากรณ์การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปต่างประเทศ

โดยวิธี Regression Analysis

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	0.530	0.064		8.294	0.000
ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	-0.005	0.000	-0.862	-11.316	0.000*
รายได้ประชากรของประเทศจีน	0.003	0.001	-0.183	-2.405	0.022*

$R^2 = 81.1$; $F = 70.716$

* Significant 5% , ** Significant 1%

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Analysis ของสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง พบว่าราคาส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง มีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง ไทย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง เปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง ของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.0000914 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม

รายได้ประชากรของจีนมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชากรของจีนเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง ของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000291 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

4.2 โครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรนำเข้า

4.2.1 พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช

1) พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิต

แม้ว่ามันฝรั่งจะไม่ใช่พืชอาหารหลักสำหรับคนไทยแต่ก็เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยประเทศไทยมีการนำเข้ามันฝรั่งพันธุ์ต่างๆ เพื่อมาใช้ในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปและอุตสาหกรรมอาหารประเภทจังก์นอยักษ์อย่างกว้างขวาง และมันฝรั่งเป็นพืชที่ต้องการสภาพอากาศหนาวเย็น ดังนั้นภาคเหนือของประเทศไทยจึงเหมาะกับการปลูกมันฝรั่งมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่ปลูก 21,578 ไร่ รองลงมาจังหวัดตาก มีเนื้อที่ปลูก 3,349 ไร่ มันฝรั่งที่ปลูกกันโดยทั่วไปในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ พันธุ์ที่ใช้สำหรับบริโภคสดหรือเพื่อประกอบอาหารและพันธุ์ที่ปลูกเพื่อนำผลผลิตไปใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูป สำหรับประเทศไทยเน้นพันธุ์ที่ปลูกเพื่อนำผลผลิตไปใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูป โดยมีเนื้อที่ปลูกมันฝรั่งทั่วประเทศเฉลี่ย 7,432,816 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 132,955 ตัน และผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 2,246 กิโลกรัม (ตารางที่ 4.16 - 4.17) สาเหตุที่ทำให้ปริมาณการผลิตภายในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศนั้น เพราะในภาคอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารมีความต้องการเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการดังกล่าว ประเทศไทยจึงต้องมีการนำเข้าพืชประเภทมันฝรั่งและผลิตภัณฑ์ซึ่งประเทศมหาอำนาจที่มีการนำเข้าเป็นอันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รองลงมาเป็นประเทศญี่ปุ่น (ตารางที่ 1.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ปริมาณผลผลิตมันฝรั่งในประเทศไทย ปี 2552-2554

ปี	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2552	126,386	2,248
2553	132,818	2,227
2554	139,660	2,262
เฉลี่ย	132,955	2,246

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554

ตารางที่ 4.17 พื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งในประเทศไทย ปี 2552/53-2553/54

หน่วย : ไร่

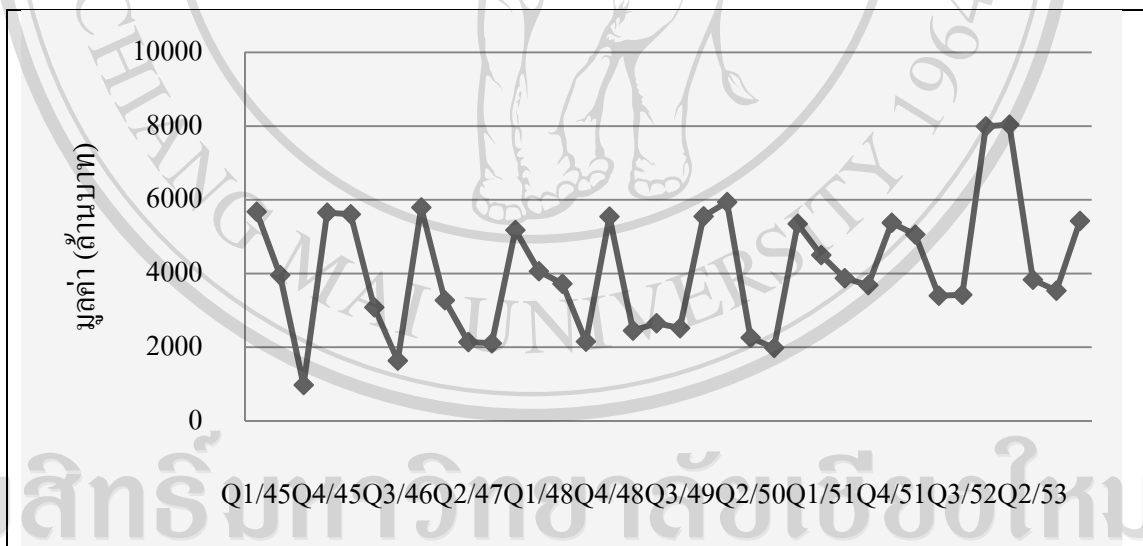
ปี	พื้นที่เพาะปลูก
2552/53	7,302,839
2553/54	7,562,792
เฉลี่ย	7,432,816

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554

2) ช่วงเวลาที่มีการนำเข้า

ช่วงเวลาที่มีการนำเข้าพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชสูงที่สุด อยู่ในช่วงไตรมาสที่ 4 หรือช่วงประมาณเดือนตุลาคม – ธันวาคม (รูปที่ 4.12)

รูปที่ 4.12 แนวโน้มการนำเข้าพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทย ปี 2545 – 2553

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

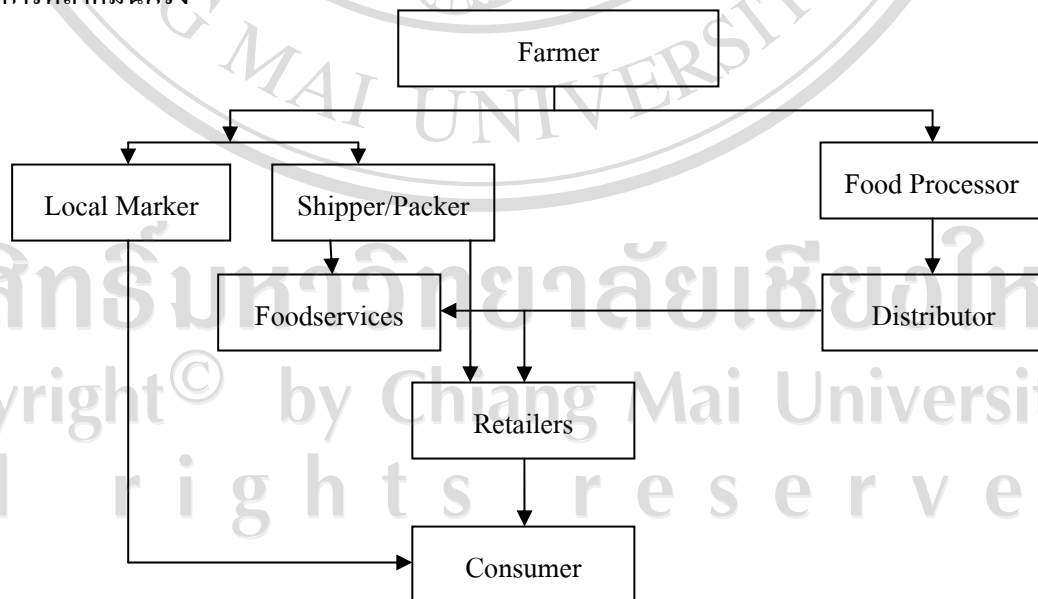
3) การตลาดมันฝรั่งในเขตความดูแลของ นครชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา

การซื้อขายมันฝรั่งของสหรัฐฯ สามารถแบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ การซื้อขายแบบมีข้อตกลง (Sales Contract) และ การตกลงซื้อขายเป็นไปตามกลไกตลาด (Demand/Supply) ซึ่งในปัจจุบันสหรัฐฯ จะนิยมใช้วิธีแรกเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจาก ได้รับรายได้ที่แน่นอน

และมีความเสี่ยงต่ำ แต่ราคาที่เกษตรกรได้รับจะต่ำกว่าการขายแบบตามกลไกตลาด และสหรัฐอเมริกามีวิธีการตลาด ดังนี้

1. มันฝรั่งที่ปลูกในสหรัฐฯ จะถูกจัดจำหน่ายไปยังผู้ซื้อทั่วประเทศ เช่น มันฝรั่งของรัฐ Idaho ซึ่งเป็นมันที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของสหรัฐฯ จึงมีความต้องการทั่วประเทศ ส่วนแหล่งเพาะปลูกขนาดเล็ก มักจะกระจายผลผลิตส่วนใหญ่ในพื้นที่เขตมลรัฐใกล้เคียงกับแหล่งเพาะปลูก
2. เกษตรกรมันฝรั่งจัดจำหน่ายผลผลิต แยกเป็น 2 ช่องทาง คือ 1. ขายในรูปแบบมันสดให้แก่ Shipper หรือ Packer ซึ่งจะนำมาบรรจุถุง และจำหน่ายต่อไปให้แก่ร้านค้าปลีก ซึ่งได้แก่ ร้าน Grocery และ Supermarket และจำหน่ายให้แก่ ธุรกิจบริการอาหาร (Foodservice) ได้แก่ ร้านอาหาร โรงแรม และ 2. ขายให้แก่โรงงานแปรรูปอาหาร ซึ่งจะนำแปรรูป เช่น บด หั่นเป็นชิ้น แช่แข็ง หรือบรรจุกระป๋อง ต่อไป
3. เกษตรกรจะขายผลผลิตมันฝรั่งประมาณร้อยละ 65 ให้โรงงานแปรรูปอาหาร ซึ่งได้แก่ Food Processor, Chip Factory ที่มาจัดตั้งโรงงาน หรือไซโล ห้างเย็น ใกล้แหล่งเพาะปลูกเพื่อรับสินค้า
4. มันฝรั่งอีกร้อยละ 35 จะจำหน่ายเป็นมันสด (Fresh Potato) ไปยังผู้ซื้อ (Shipper/Packer) ที่อยู่ในเขตพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งจะจัดจำหน่ายต่อไปยังลูกค้า เช่น Grocery หรือ Supermarket ทั่วประเทศ หรือเฉพาะภูมิภาคใกล้เคียงกับแหล่งเพาะปลูก

วิธีการตลาดมันฝรั่ง

รูปที่ 4.13 วิธีการตลาดมันฝรั่ง

4) ขั้นตอนการนำเข้า/เงื่อนไขการนำเข้า

จากประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องเงื่อนไขการนำเข้าหุ้มมันฝรั่งเพื่อการบริโภคจากสหรัฐอเมริกา หน้า 45 เล่ม 126 ตอนพิเศษ 104 ง. ราชกิจจานุเบกษา วันที่ 14 สิงหาคม 2552

5) สถานการณ์ในปัจจุบัน

สถานการณ์การผลิต พบว่าเนื้อที่เพาะปลูกมันฝรั่งเพิ่มขึ้น เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมส่งเสริมให้ปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานเพิ่มในจังหวัดพะเยาและลำปาง สำหรับมันฝรั่งพันธุ์บริโภคเพิ่มขึ้นมากในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเกษตรกรปลูกแทนหอมแดงและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทำเมล็ดพันธุ์ ส่วนผลผลิตต่อไร่คาดว่าเพิ่มขึ้นเนื่องจากปีนี้อากาศหนาวเย็น ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น โดยเกษตรกรจะปลูกมากในเดือนพฤศจิกายน ถึง ธันวาคม

6) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 93.7 หมายความว่าสมการถดถอยนี้สามารถอธิบายปัจจัยราคานำเข้าพืชและรายได้ประชาชาติของไทย มีผลต่อปริมาณการนำเข้าพืชเท่ากับ 93.7% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะได้สมการ ดังต่อไปนี้

$$QM_{PLANT,t}^{USA} = 0.463 - 0.001PE_{PLANT,t}^{USA} + 0.048Y_t^{TH}$$

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบเพื่อพยากรณ์การนำเข้าพืชมันฝรั่งจากต่างประเทศ โดยวิธี Regression Analysis

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	0.463	0.036		12.683	0.000
ราคานำเข้าพืชมันฝรั่ง	-0.001	0.000	-1.401	-12.120	0.000*
รายได้ประชาชาติของประเทศไทย	0.048	0.011	-0.487	-4.212	0.000*

$$R^2 = 93.7; F = 245.091$$

* Significant 5% , ** Significant 1%

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Anlysis ของสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชพบว่า ราคานำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.00000714 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม

รายได้ประชาชาติของไทยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชาชาติของไทยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.00012 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2.2 ปุ๋ย

1) ผลผลิต

ปัจจุบันประเทศไทยนำเข้าปุ๋ยเคมีด้วยปริมาณเฉลี่ย 3.76 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 2.09 ของปริมาณการผลิตโลก ซึ่งมีปริมาณเฉลี่ย 179.3 ล้านตัน แต่ปริมาณการใช้ในการเกษตรของ ไทยนั้น มีปริมาณเฉลี่ย 3.91 ล้านตัน ซึ่งมีมากกว่าการนำเข้าปุ๋ยเคมี 0.15 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 2.34 ของปริมาณความต้องการปุ๋ยโลก ปริมาณเฉลี่ย 166.5 ล้านตัน จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้ ปริมาณความต้องการใช้ปุ๋ยของประเทศไทยไม่เพียงพอ และที่สำคัญประเทศไทยไม่สามารถผลิต ปุ๋ยเคมีเองได้ จึงต้องนำเข้าอย่างเดี๋ย และเพื่อเป็นการลดต้นทุน ประเทศไทยจึงเลือกการนำเข้า ปุ๋ยเคมีจากประเทศจีนเหตุผลเพราะด้านการขนส่งใกล้ไทยมากที่สุด อีกทั้งประเทศจีนยังเป็นหนึ่งใน ผู้ผลิตปุ๋ยรายใหญ่ของโลกอีกด้วย (ตารางที่ 4.19-4.22)

ตารางที่ 4.19 ปริมาณการนำเข้าปุ๋ยเคมีสูตรที่สำคัญ ปี 2547-2552

หน่วย : ตัน

สูตรปุ๋ย/ปี	2547	2548	2549	2550	2551	2552	เฉลี่ย
21-0-0	112,384	268,125	227,084	268,868	233,826	231,991	223,713
46-0-0	1,559,996	1,428,417	1,426,732	1,692,175	1,619,242	2,355,045	1,680,268
16-20-0	306,964	224,205	304,332	454,809	290,716	335,541	319,428
16-16-8	18,230	16,120	19,800	35,491	11,810	21,974	20,571
15-15-15	368,531	208,366	282,033	386,625	313,404	257,513	302,745
13-13-21	82,357	52,724	39,120	48,059	14,082	9,567	40,985
18-46-0	357,171	292,432	268,826	359,424	259,743	192,725	288,387
0-0-60	439,434	403,067	378,835	449,303	512,071	158,573	390,214
อื่นๆ	482,724	422,849	585,966	655,763	542,855	304,259	499,069
รวม	3,727,791	3,316,305	3,532,729	4,350,516	3,797,749	3,867,187	3,765,380

ที่มา : ฝ่ายปุ๋ยเคมี สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร (2554)

ตารางที่ 4.20 ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้ในการเกษตรของไทย ปี 2537-2547

หน่วย : ตัน

ปี	ปริมาณการใช้
2537	3,387,804
2538	3,313,313
2539	3,149,323
2540	3,351,632
2541	3,352,442
2542	3,421,252
2543	3,654,797
2544	3,713,328
2545	3,775,529
2546	3,952,356
2547*	3,919,766
เฉลี่ย	3,919,766

ที่มา : ฝ่ายปุ๋ยเคมี สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร (2554)

ตารางที่ 4.21 ปริมาณความต้องการปุ๋ยของโลก ปี 2548-2551

หน่วย : ล้านตันธาตุอาหาร

ปี	ความต้องการปุ๋ยที่ใช้	เพิ่มขึ้น (%)
2548	156.1	-
2549	163.9	5.0
2550	170.3	3.9
2551	175.8	3.2
เฉลี่ย	166.5	4.03

ที่มา : Patrick Heffer and Michel Prud'homme, 2007, World Agriculture and Fertilizer Demand, Global Fertilizer Supply and Trade 2007-2008. (2554)

ตารางที่ 4.22 ปริมาณการผลิตปุ๋ยของโลก ปี 2546-2549

หน่วย : ล้านตัน

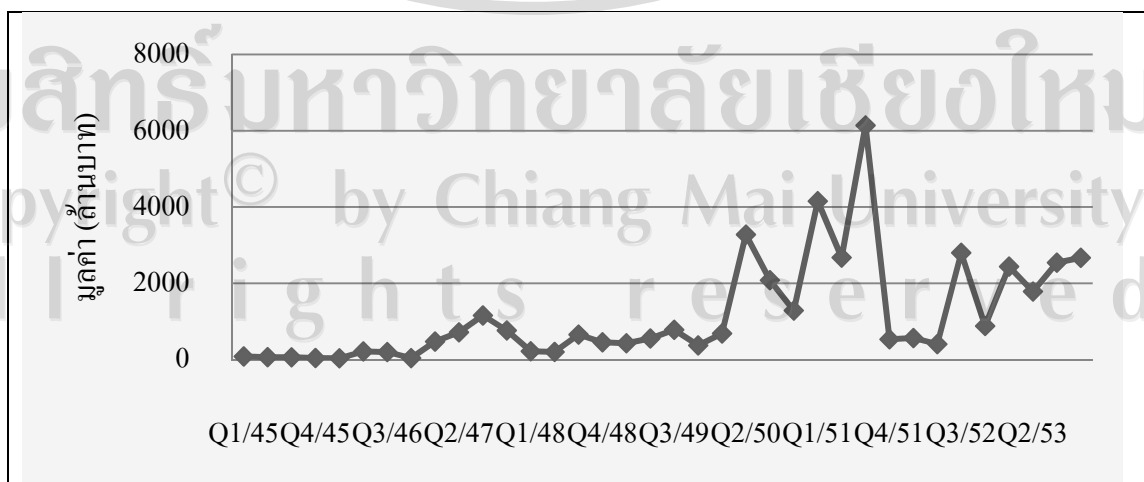
ปี	แอมโมเนีย		กรดฟอสฟอริก (P ₂ O ₅)		โพแทช(K ₂ O)		รวม 3 ชนิด ล้านตัน
	ล้านตัน	เพิ่มขึ้น (%)	ล้านตัน	เพิ่มขึ้น (%)	ล้านตัน	เพิ่มขึ้น (%)	
2546	107.9	-	30.9	-	28.0	-	166.8
2547	115.3	6.9	32.8	6.3	31.2	11.4	179.3
2548	119.3	3.5	33.8	2.9	32.8	5.2	185.9
2549	121.6	1.6	34.2	1.2	29.4	-10.3	185.2
เฉลี่ย	116.0	4.0	32.9	3.5	30.4	2.1	179.3

ที่มา : จำนวนจาก International Fertilizer Industry Association, 2007, Production and International Trade Statistics. (2554)

2) ช่วงเวลาที่มีการนำเข้า

ช่วงเวลาที่มีการนำเข้าปุ๋ยสูงที่สุด อยู่ในช่วงไตรมาสที่ 3 หรือประมาณเดือนกรกฎาคม – กันยายน เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มักทำการเพาะปลูกในช่วงฤดูฝน หลังจากทำการเพาะปลูกเสร็จเกษตรกรจะใช้ปุ๋ยในระยะต่อมา หรือไตรมาสที่ 3 (รูปที่ 4.14)

รูปที่ 4.14 แนวโน้มการนำเข้าปุ๋ยของไทย ปี 2545 – 2553

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

3) ขั้นตอนการนำเข้า

การขอใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ยเคมี ตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ.2518

ผู้ประกอบการผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า นำหรือส่งปุ๋ยเคมี เข้ามาในราชอาณาจักรขายหรือมีไว้เพื่อขายปุ๋ยเคมี และนำปุ๋ยเคมีผ่านราชอาณาจักรจะต้องขอใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ยเคมีเสียก่อนแล้วจึงจะ ประกอบกิจการ ได้ยกเว้นผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าและผู้นำหรือส่งปุ๋ยเคมี เข้ามาใน ราชอาณาจักรจะต้องขอใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีเสียก่อนแล้วจึงจะ ประกอบกิจการได้

คุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาต ผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า-นำหรือส่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักร-ขายหรือมีไว้เพื่อขายปุ๋ยเคมี

1. เป็นเจ้าของกิจการ
2. มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานที่เมืองไทย
3. มีสถานที่ผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ยเคมี สถานที่นำหรือส่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักร หรือสถานที่เก็บปุ๋ยเคมี
4. ใช้ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิจไม่ซ้ำ หรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจของผู้ รับใบอนุญาตอยู่แล้ว หรือผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตยังไม่ครบหนึ่งปี

การขอใบอนุญาตนำหรือส่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักร

1. กรอกข้อความในแบบคำขออนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ยเคมี .ปค)1)
2. ส่งหลักฐานตามกำหนดท้ายแบบ ปค.1 ได้แก่
3. สำเนาหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรณีเป็นนิติบุคคล) โดยแสดง ชื่อของนิติบุคคล ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล สถานที่ทำการและวัตถุประสงค์สำเนาทะเบียนการค้า หรือทะเบียนพาณิชย์
4. หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ (กรณีที่ไม่อาจมาด้วยตนเอง) ตีค่ากรแสตมป์ 10 บาท สำหรับการใส่ครั้งเดียว หรือตีค่ากรแสตมป์ 30 บาท สำหรับการใส่ตลอดไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงแผนผังสถานที่เก็บปุ๋ยเคมี

5. สำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาหนังสือเดินทางของผู้ขอใบอนุญาต เงื่อนไขสำหรับผู้ขอใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า และ ผู้ขอใบอนุญาตนำหรือส่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักร

6. จะต้องขอใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมี สำหรับปุ๋ยเคมีที่ผลิตหรือนำส่งฯ ให้เรียบร้อยเสียก่อน แล้วจึงจะผลิตและนำหรือส่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักรได้

7. สำหรับการผลิตและนำหรือส่งปุ๋ยเคมีมาตรฐาน 7 ชนิด ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยกเว้นไม่ต้องขอใบสำคัญการขึ้นทะเบียน แต่หากประสงค์ จะผลิตและนำหรือส่งเข้ามาใน ราชอาณาจักร จะต้องแจ้งขออนุญาตเสียก่อน

8. เมื่อได้รับการอนุญาตแล้ว จะต้องแจ้งปริมาณการผลิตและการนำหรือส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทุกงวด 4 เดือน หรือตามหนังสือที่ทางราชการจัดส่งไปสำรวจข้อมูล "ปุ๋ยเคมีมาตรฐาน" หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดสูตรและปริมาณขั้นต่ำหรือขั้นสูงของธาตุอาหารหรือสารเป็นพิษ และลักษณะจำเป็นอย่างอื่นของปุ๋ยเคมีดังกล่าวแต่ละชนิด ซึ่งในปัจจุบันได้ ประกาศกำหนดปุ๋ยเคมีมาตรฐานประเภทเชิงเดี่ยว ต้องมีปริมาณขั้นต่ำหรือขั้นสูงของปริมาณธาตุอาหารรับรองหรือสารเป็นพิษที่ ให้มีในปุ๋ยเคมีมาตรฐานหรือ ลักษณะจำเป็นอย่างอื่นของปุ๋ยเคมีมาตรฐาน ตามชนิดดังต่อไปนี้

1. ปุ๋ยเคมีแอมโมเนียมซัลเฟต ต้องมีปริมาณธาตุไนโตรเจนทั้งหมด (total nitrogen) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของน้ำหนัก ธาตุไนโตรเจนอยู่ในรูปของแอมโมเนียมไนโตรเจน (ammonium nitrogen) มีลักษณะเป็นเม็ดหรือผลึกหรือเกล็ด โดยไม่มีการเติมสี หรือปรุแต่งใด ๆ มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก

2. ปุ๋ยเคมียูเรีย ต้องมีปริมาณธาตุไนโตรเจนทั้งหมด (total nitrogen) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 44 ของน้ำหนักธาตุไนโตรเจนอยู่ในรูปของยูเรียไนโตรเจน (urea nitrogen) มีปริมาณไบยูเรต (biuret) ไม่เกินร้อยละ 1.0 ของน้ำหนัก มีลักษณะเป็นเม็ดหรือผลึก โดยไม่มีการเติมสี หรือปรุแต่งใด ๆ มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก

3. ปุ๋ยเคมีซูเปอร์ฟอสเฟต ต้องมีปริมาณธาตุฟอสฟอรัสอยู่ในรูปของฟอสเฟตที่เป็นประโยชน์ (available P₂O₅) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของน้ำหนัก และมีลักษณะเป็นเม็ดหรือผง โดยไม่มีการเติมสี และมีปริมาณสารหนู (arsenic) ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของน้ำหนัก มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 9.0 ของน้ำหนัก

4. ปุ๋ยเคมีดับเบิลซูเปอร์ฟอสเฟต ต้องมี ปริมาณธาตุฟอสฟอรัสอยู่ในรูปของฟอสเฟตที่เป็นประโยชน์ (available P₂O₅) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของน้ำหนัก มีลักษณะเป็นเม็ดหรือ

ผง โดยไม่มีการเติมสี และมีปริมาณสารหนู (arsenic) ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของน้ำหนัก มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 9.0 ของน้ำหนัก

5. ปุ๋ยเคมีที่ริบเปิ้ลซูเปอร์ฟอสเฟตต้องมีปริมาณธาตุฟอสฟอรัสอยู่ในรูปของฟอสเฟตที่เป็นประโยชน์ (available P₂O₅) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 45 ของน้ำหนัก มีลักษณะเป็นเม็ดหรือผง โดยไม่มีการเติมสี และมีปริมาณสารหนู (arsenic) ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของน้ำหนัก มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 9.0 ของน้ำหนัก

6. ปุ๋ยเคมีโพแทสเซียมคลอไรด์ ต้องมี ปริมาณธาตุโพแทสเซียมอยู่ในรูปของโพแทชที่ละลายน้ำ (watersoluble K₂O) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของน้ำหนักมีลักษณะเป็นเม็ดหรือเกล็ดหรือผง โดยไม่มีการเติมสี มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก

7. ปุ๋ยเคมีโพแทสเซียมซัลเฟต ต้องมีปริมาณธาตุโพแทสเซียมอยู่ในรูปของโพแทชที่ละลายน้ำ (water soluble K₂O) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 48 ของน้ำหนัก มีลักษณะเป็นเม็ดหรือเกล็ดหรือผง ไม่มีการเติมสี มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก

ระยะเวลาการดำเนินงานและค่าธรรมเนียม

ใบอนุญาตนำเข้าหรือสั่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักร ใช้เวลา 1 วันทำการ ค่าธรรมเนียมฉบับละ 1,000 บาท มีอายุตามกำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ไม่เกิน 1 ปี

4) สถานการณ์ในปัจจุบัน

ตลาดปุ๋ยเคมีปี 2553 ที่ผ่านมา ผู้ประกอบการต่างประสบกับปัญหาอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ ทั้งฝนแล้งและน้ำท่วม โรคระบาดศัตรูพืช จึงทำให้เกษตรกรไม่ใช้ปุ๋ยอย่างเต็มที่ สำหรับแนวโน้มความต้องการใช้และราคาปี 2554-2555 ราคาปุ๋ยจะแพงขึ้น โดยมีสาเหตุ 1. แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรสูง ส่วนหนึ่งมาจากประชากรโลกเพิ่มขึ้น ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกยังมีความเสี่ยงกับภัยธรรมชาติ ทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม เพราะฉะนั้นปริมาณสินค้าเกษตรออกไปเลี้ยงพลเมืองโลกจะน้อยลง ขณะเดียวกันพืชพลังงานกำลังจะกลับมา จึงทำให้ราคาพืชผลการเกษตรสูงขึ้น สาเหตุที่สองคือประเทศจีนซึ่งเป็นผู้ผลิตปุ๋ยรายใหญ่ประกาศขึ้นภาษีส่งออก จาก 10% เป็น 110% เพื่อป้องกันไม่ให้ปุ๋ยจากประเทศจีนมีการส่งออกมาก โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2553 ถึง 30 มิถุนายน 2554 เพราะฉะนั้นในช่วงนี้จะไม่มีการนำเข้าปุ๋ยจากประเทศจีนส่งมาเลย นอกจากนี้ราคาน้ำมันที่สูงทำให้ค่าใช้จ่ายขนส่งปุ๋ยเพิ่มขึ้นเพราะแหล่งปุ๋ยที่อยู่ใกล้ไทย ที่มาจากประเทศจีน ไม่มีการส่งออกจะต้องนำเข้าปุ๋ยจากประเทศที่อยู่ไกลๆ เข้ามา ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนทำให้ปุ๋ยราคาแพงขึ้น และมีแนวโน้มที่จะขาดตลาด หากกรมการค้าภายในไม่ปลดล็อกเรื่องราคา จะไม่มีผู้ประกอบการรายไหน

กล้าที่จะสั่งวัตถุดิบราคาสูง เพื่อมาขายราคาต่ำกว่าทุน ในที่สุดสินค้าจะขาดตลาด เนื่องจากในขณะนี้บริษัทต่างๆขายขาดทุน และสินค้าที่อยู่ในมือก็หมดแล้ว

5) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 80.2 หมายความว่า สมการถดถอยนี้สามารถอธิบายปัจจัยราคานำเข้าปุ๋ย และรายได้ประชาชาติของไทย มีผลต่อปริมาณการนำเข้าปุ๋ยเท่ากับ 80.2% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะได้สมการดังต่อไปนี้

$$QM_{FTLZ,t}^{CHI} = 6.416 - 0.183PE_{FTLZ,t}^{CHI} + 1.4Y_t^{TH}$$

ตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบเพื่อพยากรณ์การนำเข้าปุ๋ยจากต่างประเทศ โดยวิธี Regression Analysis

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	6.416	1.225		5.239	0.000
ราคานำเข้าปุ๋ย	-0.183	0.021	-1.148	-8.627	0.000*
รายได้ประชาชาติของประเทศไทย	1.4	0.552	-0.337	-2.535	0.016*

$R^2 = 80.2$; $F = 66.893$

* Significant 5% , ** Significant 1%

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Analysis ของสินค้าเกษตรปุ๋ย พบว่า ราคานำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยของไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรปุ๋ยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000103 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม

รายได้ประชาชาติของไทยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชาชาติของไทยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรปุ๋ยของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000887 ตัน ในทิศทางเดียวกัน

4.2.3 สัตว์น้ำสดแช่เย็นแช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป

1) ผลผลิต

ปัจจุบันในประเทศสหรัฐอเมริกามีการส่งออกสินค้าอาหารสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์นม (Dairy Products) อาหารทะเล (Seafood Products) และผลไม้สด (Fresh Fruit) ตามลำดับ ซึ่งมีมูลค่า 54 ล้านดอลลาร์ 43 ล้านดอลลาร์ และ 42 ล้านดอลลาร์ ตามลำดับ โดยสินค้าเกษตรที่ไทยนำเข้าจากสหรัฐอเมริกานั้น เป็นสัตว์น้ำสดแช่เย็น แช่แข็งฯ โดยมีมูลค่าการนำเข้า 6,609.98 ล้านบาท เหตุผลที่ประเทศไทยเลือกนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจาก ประเทศสหรัฐอเมริกามีสินค้าเกษตรและอาหารหลากหลายที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับความต้องการที่แตกต่างในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ผู้บริโภคคนไทยรู้จักสินค้าอาหารและเกษตรที่นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาคือเป็นสินค้าที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้และปลอดภัยกับผู้บริโภค และในประเทศไทยกลุ่มคนที่มีรายได้ระดับปานกลางไปจนถึงสูง มีมากถึงร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรทั้งหมด หรือประมาณ 15 ล้านคน นั้นแสดงถึงความสามารถในด้านความต้องการซื้อที่สูงนั่นเอง (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 สินค้าอาหารส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรกของสหรัฐอเมริกา ปี 2553

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

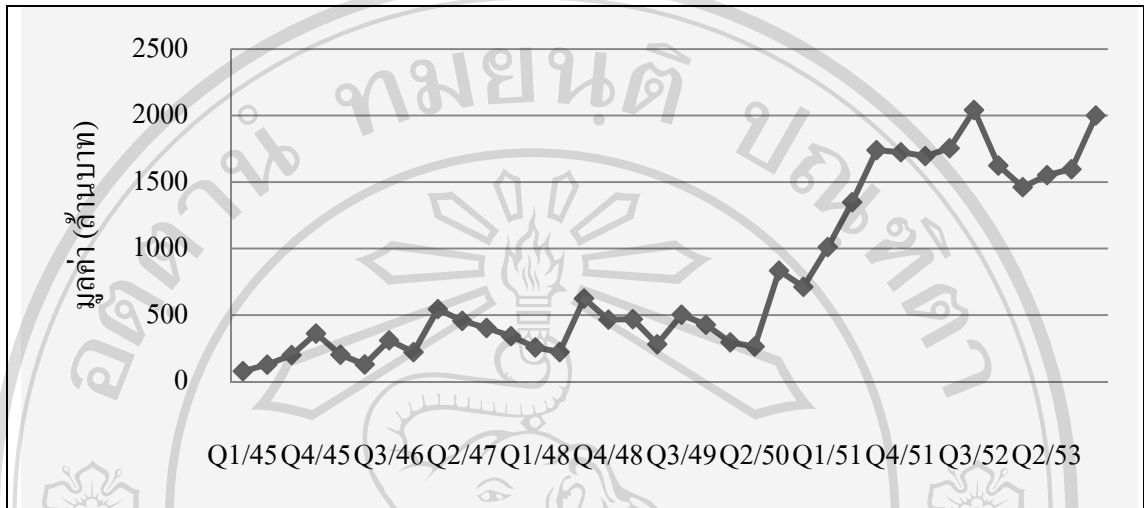
ลำดับ	ชนิดสินค้า	มูลค่าการส่งออก
1	ผลิตภัณฑ์นม (Dairy Products)	54
2	อาหารทะเล (Seafood Products)	43
3	ผลไม้สด (Fresh Fruit)	42

ที่มา : ศักดิ์ชัย ปรีชาจารย์ ,สำนักงานทูตเกษตร สถานทูตอเมริกา

2) ช่วงเวลาที่มีการนำเข้า

ช่วงเวลาที่มีการนำเข้าสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป สูงที่สุด อยู่ในช่วงไตรมาสที่ 3 – 4 หรือประมาณเดือนกรกฎาคม – มกราคม เนื่องจากปลาจะมีฤดูวางไข่ 3 เดือนหรือประมาณ กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม ของทุกปี และปลาจะมีการเจริญเติบโตเต็มวัยในช่วงปลายไตรมาส 3 ถึง ต้นไตรมาสแรก (กรมประมง, 2553) (รูปที่ 4.15)

รูปที่ 4.15 แนวโน้มการนำเข้าสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป ของไทย
ปี 2545 – 2553

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

3) ขั้นตอนการนำเข้า

1. สัตว์น้ำสดๆ ก่อนการนำเข้า ด้านประมงจะส่งตัวอย่างส่งตรวจโรคไวรัสและยาตกค้าง พร้อมทั้งให้ผู้นำเข้าขอใบอนุญาตนำสัตว์ หรือซากสัตว์เข้าราชอาณาจักรแบบฟอร์ม S.7 ณ ด้านประมง หรือกรมประมง ใช้เวลา 1 วัน
2. การตรวจสอบตัวอย่างที่ส่งตรวจโรค จะใช้เวลา 7 วัน
3. ถ้าผลวิเคราะห์ผ่านมาตรฐาน ผู้นำเข้าขอถอนอายุัด ณ ด้านประมง ใช้เวลา 1 วัน
4. กรณีผลการวิเคราะห์ไม่ผ่านมาตรฐาน กตส.จะแจ้งผู้นำเข้าทราบ เพื่อทำการแก้ไขส่งสินค้ากลับ (ที่มา : สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย)

รูปที่ 4.16 ขั้นตอนการนำเข้าสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

4) สถานการณ์ในปัจจุบัน

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันยังคงดำเนินต่อไปได้ โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญจากกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ อาทิ ประเทศจีน และอินเดีย ขณะที่เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาขยายตัวได้เช่นกัน แต่ต้องเผชิญกับความเสียหายหลายประการ เช่น ปัญหาด้านการคลัง อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งสภาพอากาศที่ค่อนข้างแปรปรวน สำหรับกลุ่มยูโรโซน มีการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ยังคงมีความอ่อนไหวทางการคลังและปัญหาหนี้สาธารณะอยู่ ส่วนเศรษฐกิจประเทศญี่ปุ่นหดตัวลงจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิซึ่งมีความรุนแรงกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้ โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ได้คาดการณ์ทิศทางเศรษฐกิจโลกในปี 2554 ณ เดือนมิถุนายน 2554 ว่า มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.3 ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปี 2553 ที่ขยายตัวร้อยละ 5.0 ทั้งนี้ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วจะต่ำกว่ากลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา (ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

5) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 79.5 หมายความว่า สมการถดถอยนี้สามารถอธิบายปัจจัยราคานำเข้าสัตว์น้ำฯ และรายได้ประชาชาติของไทย มีผลต่อปริมาณการนำเข้าสัตว์น้ำฯ เท่ากับ 79.5% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะได้สมการ ดังต่อไปนี้

$$QM_{FZF,t}^{USA} = 0.256 - 0.008 PE_{FZF,t}^{USA} + 0.018 Y_t^{TH}$$

ตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบเพื่อพยากรณ์การนำเข้าสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง

สำเร็จรูปจากต่างประเทศ โดยวิธี Regression Analysis

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	0.256	0.018		14.129	0.000
ราคานำเข้าสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	-0.008	0.000	-0.88	-11.148	0.000*
รายได้ประชาชาติของประเทศไทย	0.018	0.008	-0.17	2.149	0.039*

$$R^2 = 79.5 ; F = 63.846$$

* Significant 5% , ** Significant 1%

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการประมาณค่าด้วยวิธีของ Regression Anlysis ของสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป พบว่า ราคานำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปของไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000633 ตัน ในทิศทางตรงกันข้าม

รายได้ประชาชาติของไทยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเมื่อรายได้ประชาชาติของไทยเปลี่ยนแปลงไป 1% จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปของไทยเปลี่ยนแปลงไป 0.000330 ตัน ในทิศทางเดียวกัน